

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ

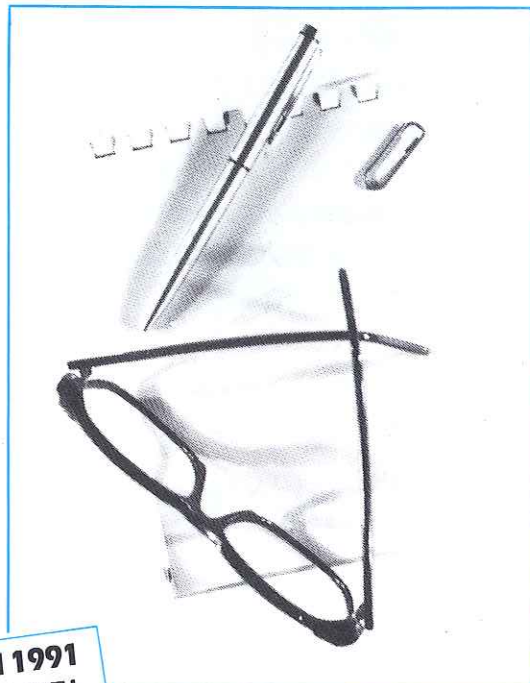
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ 530

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1991

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΑΘΗΝΑ
(Σοφοκλέους 15)
ΤΗΛ. 3211.617 - 3247.761

ΑΘΗΝΑ, 2 ΜΑΡΤΗ 1991
Ξενοδοχείο NOVOTEL

ΗΜΕΡΙΔΑ

«Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΗ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ
ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ»

11+1 Εισηγήσεις

αντί προλόγου

Η Ημερίδα που διοργάνωσε το Δ.Σ. του ΣΥΕΤΕ αποτελεί μια σοβαρή και υπεύθυνη συλλογική προσπάθεια του σ.κ. στο χώρο της ΕΤΕ για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν σχέση με το παρόν και το μέλλον της Εθνικής Τράπεζας.

Η προσπάθεια αυτή ανοίγει νέους δρόμους για το σ.κ. και αποτελεί αναμφισβήτητα μια τομή στη μέχρι τώρα πορεία του.

Η συμμετοχή όλων των φορέων οι οποίοι συναλλάσσονται με την Τράπεζα και η τοποθέτησή τους «φώτισε» το ζήτημα από πολλές πλευρές.

Η Ημερίδα δεν έλυσε τα προβλήματα της ΕΤΕ και δεν ήταν δυνατόν να γίνει κάτι τέτοιο. Ανοίξε όμως ένα ουσιαστικό διάλογο που πρέπει να συνεχιστεί και με τη Διοίκηση της Τράπεζας και τους εργαζόμενους, ώστε οι όποιες αποφάσεις ληφθούν να έχουν τη συναίνεση και την αποδοχή των εργαζομένων χωρίς την οποία τίποτε δε θα μπορέσει να υλοποιηθεί.

Ο Πρόεδρος

Δ. Κουσελάς

Ο Γεν. Γραμμ.

Μ. Τριανταφυλλίδης

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

9.30: Προσέλευση

9.40: Ανοιγμα εργασιών από το Γεν. Γραμματέα του ΣΥΕΤΕ

9.50: Εισήγηση ΣΥΕΤΕ από τον Πρόεδρο του Δ.Σ.

10.10: Τοποθέτηση του Υποδιοικητή της Εθνικής Τράπεζας

10.20: Τοποθέτηση Υπουργού Εθνικής Οικονομίας

10.30: Τοποθέτηση Υπουργού Εμπορίου.

10.40: Τοποθέτηση Νέας Δημοκρατίας

10.50: Τοποθέτηση ΠΑΣΟΚ

11.00: Τοποθέτηση Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου

11.10: Τοποθέτηση Οικολόγων

11.20: Παρέμβαση ΚΕΔΚΕ

11.30: Παρέμβαση Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών

11.40: Παρέμβαση ΓΣΕΕ

11.50: Παρέμβαση Ενωσης Ελληνικών Τραπεζών

12.00: Παρέμβαση ΟΤΟΕ

12.10: Παρέμβαση ΕΒΕΑ

12.20: Παρέμβαση ΓΣΕΒΕΕ

12.30: Παρέμβαση Εμπορικού Συλλόγου Αθήνας

12.40: Παρέμβαση Ενωσης Ελλήνων Εφοπλιστών

12.50: Παρέμβαση Οικονομικού Επιμελητηρίου

13.00: Ερωτήσεις - Σύντομες παρεμβάσεις παρευρισκομένων (στελέχη Τράπεζας - Συνδικαλιστές)

14.00: Συμπεράσματα

14.30: Λήξη εργασιών

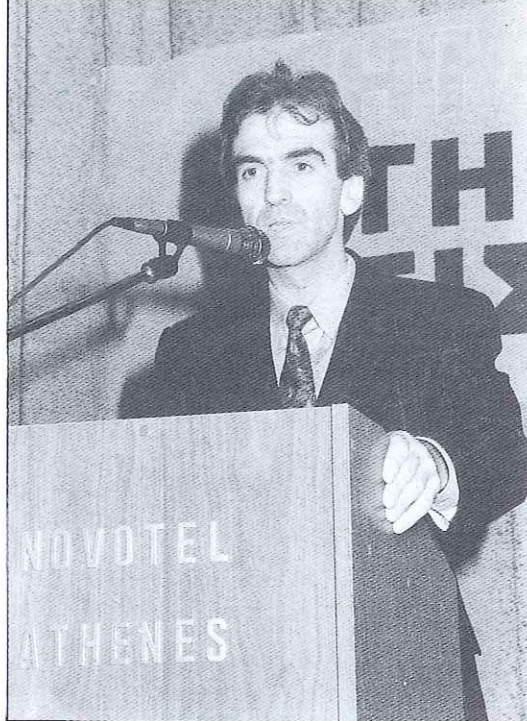
Υ.Γ.

Όσων ομιλητών οι εισηγήσεις δεν περιέχονται, δεν προσήλθαν στην Ημερίδα.

Πρόεδρος Δ.Σ.
Δημ. Κουσελάς

Γεν. Γραμματέας Δ.Σ.
Γερ. Τριανταφυλλίδης

Προεδρεύων
Μ. Μαυροφόρος

Ανοιγμα Εργασιών
από το Γεν. Γραμματέα του ΣΥΕΤΕ κ.
Γεράσιμο Τριανταφυλλίδη

Κύριοι βουλευτές και εκπρόσωποι των κομμάτων. Κύριοι Υποδιοικητές της Εθνικής Τράπεζας, κύριοι Υποδιοικητές και εκπρόσωποι των λοιπών τραπεζών, κυρίες και κύριοι εκπρόσωποι των φορέων, εκπρόσωποι του Τύπου, συνάδελφοι της ΓΣΕΕ, της ΟΤΟΕ, αγαπητοί συνάδελφοι.

Ο ΣΥΕΤΕ σας καλωσορίζει και σας ευχαριστεί για τη συμμετοχή σας στην Ημερίδα αυτή. Η παρουσία της νέας Διοίκησης της Εθνικής Τράπεζας και πολλών στελεχών της στη σημερινή Ημερίδα μας ικανοποιεί ιδιαίτερα και για άλλη μια φορά την καλωσορίζουμε και αισιοδοξούμε ότι θα δικαιώσει τις προσδοκίες όλων μας. Η πρόθυμη ανταπόκριση αφενός μεν των προσκεκλημένων, αφετέρου δε η μεγάλη συμμετοχή των εργαζομένων στην Ημερίδα αυτή, δηλώνει για μας το ενδιαφέρον των φορέων να καταθέσουν τις προτάσεις τους για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του ρόλου της Εθνικής Τράπεζας και την ανησυχία των εργαζομένων για την πορεία και το μέλλον του πρώτου πιστωτικού ιδρύματος της χώρας.

Ηδη γύρω μας όλα αλλάζουν. Η ενοποίηση της ευρωπαϊκής αγοράς, η υποχρέωση εφαρμογής της 2ης τραπεζικής οδηγίας, η ελεύθερη κί-

νηση κεφαλαίων, η προοπτική ενοποίησης του νομισματικού συστήματος στις χώρες - μέλη της ΕΟΚ, η εισαγωγή της νέας τεχνολογίας, οι αλλαγές στους πιστωτικούς κανόνες, οι δομικές αλλαγές σε μια σειρά από τράπεζες, συνθέτουν μερικές πλευρές των ραγδαίων μεταβολών που συντελούνται στο χώρο των τραπεζών.

Με τη σημερινή εκδήλωση αποδεικνύεται για μια ακόμα φορά ότι ο ρόλος του συνδικαλιστικού κινήματος και κατ' επέκταση των εργαζομένων, δεν περιορίζεται αποκλειστικά και μόνο στην αναζήτηση τρόπων βελτίωσης της οικονομικής τους θέσης.

Αγαπητοί προσκεκλημένοι, συναδέλφισσες και συνάδελφοι.

Η πρόκληση των καιρών απαιτεί ευρύτερες συμφωνίες για την επιτυχία της προσπάθειάς μας αυτής. Με τις σκέψεις αυτές, καλώ τον Πρόεδρο του ΣΥΕΤΕ, συνάδελφο Δημήτρη Κουσελά, να αναπτύξει τις πρώτες σκέψεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου μας για την πορεία της Εθνικής Τράπεζας και ζητάμε και τη δική σας συμβολή και άποψη στην προσπάθειά μας αυτή. Σας ευχαριστώ πολύ.

Αναγγελία Προσκεκλημένων
από τον Προεδρεύοντα της Ημερίδας
Μανόλη Μαυροφόρο

Πριν περάσουμε στη συνέχεια του διαλόγου, που είναι και το ζητούμενο, γύρω από τα θέματα που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο έθιξε το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΥΕΤΕ, να σημειώσουμε τις παρουσίες των προσκαλεσμένων και παρακαλούμε δικαιολογείστε μας αν υπάρχει καμία παράλειψη ή αν η σειρά δεν είναι σωστή. Από τα πολιτικά κόμματα, από τη Νέα Δημοκρατία ο κύριος **Ευάγγελος Μπασιάκος**, βουλευτής, από το ΠΑΣΟΚ ο κύριος **Γιώργος Γεννηματάς**, βουλευτής, μέλος του Εκτελεστικού Γραφείου, από τον Συνασπισμό της Αριστεράς ο κύριος **Γιάννης Τόλιος**, μέλος της πολιτικής επιτροπής.

Από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, από τη ΓΣΕΕ ο συνάδελφος **Παναγιώτης Παυλιδάκης**, μέλος της Εκτελεστικής Γραμματείας. Από την ΟΤΟΕ ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας, συνάδελφοι **Χρήστος Πρωτόπαπας** και **Αλέκος Καλύβης**. Από τη Διοίκηση της Εθνικής, σημειώνουμε ότι ο Διοικητής για συγκεκριμένους λόγους απουσιάζει και παρίστανται οι τρεις υποδιοικητές, ο κύριος **Γιώργος Αρχοντής**, ο κύριος **Σπύρος Καπράδος** και ο κύριος **Χρήστος Σωρότος**.

Από τη Διοίκηση της Εθνικής Κτηματικής, ο

Υποδιοικητής κύριος **Κώστας Θανόπουλος** και μέχρι πριν λίγο διάστημα Υποδιοικητής της Εθνικής. Από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, ο κύριος **Γιάννης Χρυσοβιτσιώτης**. Από τον Εμπορικό Σύλλογο Αθήνας και ταυτόχρονα από το ΕΒΕΑ, ο κύριος **Σταυρίδης**. Από το Οικονομικό Επιμελητήριο η κυρία **Ελπίδα Τσεκούρα**, μέλος της Διοίκησης. Από την Εθνική Ασφαλιστική, ο κύριος **Δημήτρης Ευαγγελάτος**, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σημειώνουμε για τις σοβαρές αλλά δικαιολογημένες απουσίες ότι ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας είχε συγκεκριμένους λόγους και δεν μπόρεσε να παραστεί, ταυτόχρονα ειδοποιηθήκαμε ότι ο Υπουργός Εμπορίου, κύριος **Ξαρχάς**, για έκτακτους και απρόβλεπτους λόγους δεν μπόρεσε να πάρει μέρος στη σημερινή Ημερίδα που γίνεται. Παρακαλούμε, αν υπάρχουν παραλείψεις από την ανακοίνωση των προσκαλεσμένων, ας σημειωθεί στη γραμματεία και στην πορεία των εργασιών τους ανακοινώνουμε.

Ο συνάδελφος **Κώστας Ζωγράφος** από τον Σύλλογο Ταμειακών Εθνικής Τράπεζας. Να παρακαλέσουμε τον κύριο Αρχοντή να εκθέσει τις απόψεις της Διοίκησης της Εθνικής γύρω από τα ζητήματα που θέσαμε ή που δεν θέσαμε.

Εισήγηση Δ.Σ. ΣΥΕΤΕ

Εισηγητής

Δημ. Κουσελάς

Πρόεδρος Δ.Σ.

Κυρίες - κύριοι,

Τα σοβαρά προβλήματα ρευστότητας και υπερχρέωσης, που αντιμετωπίζουν πολλές αναπτυσσόμενες χώρες, ασκώντας πιέσεις στο διεθνές πιστωτικό σύστημα, η αναζωπύρωση του πληθωρισμού στις αναπτυγμένες χώρες, τα γεγονότα στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, αλλά και οι πρόσφατες εξελίξεις στον Περσικό ενίσχυσαν τους παράγοντες νομισματοπιστωτικής αστάθειας.

Ετσι, λοιπόν, παρατηρείται:

- άνοδος των επιτοκίων,
- ενίσχυση της προτίμησης για ρευστότητα και ανακατανομή των απασχολούμενων κεφαλαίων των επιχειρήσεων,
- έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών και προώθηση καινοτομιών ως προς τις χρησιμοποιούμενες τεχνικές και το φάσμα χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών,
- το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα αντιμετωπίζει σοβαρότατα προβλήματα ενεργούς προσαρμογής στα νέα δεδομένα, που έχει θέσει η ενιαία πράξη, σχετικά με το 1992 και που συνδέονται με την προοπτική της οικονομικής

και νομισματικής ένωσης στον απώτατο στόχο της πολιτικής ενοποίησης.

Οι δύο βασικότεροι παράγοντες που σχετίζονται με τις αδυναμίες αυτές είναι, κατά την άποψή μας:

■ Η σοβαρή καθυστέρηση στον τομέα του λειτουργικού εκσυγχρονισμού των τραπεζών και η προσαρμογή των προσφερόμενων υπηρεσιών στις νέες ανάγκες του συναλλασσόμενου κοινού.

■ Τα κληροδοτημένα από το παρελθόν προβλήματα (υποχρεωτική χρηματοδότηση του δημόσιου τομέα, υπερχρεωμένες επιχειρήσεις) εμποδίζουν την υψηλή αποδοτικότητα των ίδιων κεφαλαίων των κρατικών κύρια τραπεζών και την ανασύνταξη των στοιχείων του ενεργητικού τους, που απαιτείται γι' αυτήν.

Η κυβερνητική πολιτική που ασκείται δεν πείθει για τη θέληση και τις δυνατότητες ουσιαστικών αλλαγών. Στηρίζεται πιο πολύ σε μια λογική εκποίησης τμημάτων του υπό «δημόσιο» έλεγχο πιστωτικού συστήματος, ενώ ελάχιστες είναι οι εκσυγχρονιστικές πρωτοβουλίες που έχουν παρθεί από τις Διοικήσεις των κρατικών τραπεζών.

ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΤΕ ΣΤΗΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

(Πλεονεκτήματα - Μειονεκτήματα - Ανταγωνισμός - Απαιτήσεις Συναλλασσομένων Επίπεδο Εξυπηρέτησης - Ανθρώπινος Παράγοντας)

Δεσπόζουσα θέση στο ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα κατέχει η ΕΤΕ, η οποία ήδη υφίσταται έντονες πιέσεις από τη δράση του ανταγωνισμού, ιδιαίτερα των ιδιωτικών, αλλά και των ξένων τραπεζών (στην Ελλάδα), οι οποίες δραστηριοποιούνται, με σημαντική επιτυχία:

- ☛ στη βελτιστοποίηση της χρήσης της Πληροφορικής,
- ☛ στις νέες εφαρμογές επεξεργασίας πληροφοριών,
- ☛ στην αξιοποίηση του προσωπικού στην προώθηση των πωλήσεων,
- ☛ στη διεύρυνση της διεθνούς αντιπροσώπευσης,
- ☛ στην προσαρμογή της επαγγελματικής εκπαίδευσης των υπαλλήλων.

Προ των πυλών βρίσκεται και ο ανταγωνισμός των μεγάλων ευρωπαϊκών πιστωτικών και όχι μόνο οργανισμών, ο οποίος εκδηλώνεται:

- ☛ στη διατραπεζική συνεργασία στον τεχνικό τομέα και στον ανταγωνισμό μεταξύ των τραπεζών στο marketing,
- ☛ στη συνεργασία μεταξύ τραπεζών και εξωτραπεζικών οργανισμών στον τεχνικό τομέα και στον ανταγωνισμό στο marketing,
- ☛ στην αυτόνομη αντιμετώπιση των τεχνικών θεμάτων και του marketing από τους εξωτραπεζικούς οργανισμούς.

Η ΕΤΕ όμως, εκτός από τη σοβαρότατη απειλή του ανταγωνισμού, πρέπει να λάβει υπόψη τη στάση του συναλλασσόμενου κοινού απέναντί της.

Ερευνες της Ενωσης Ελληνικών Τραπεζών επιβεβαιώνουν και δικές μας εκτιμήσεις ότι:

- ☛ Το κοινό δεν είναι ικανοποιημένο ούτε από τον τρόπο παροχής υπηρεσιών από την Τράπεζα ούτε από την ποικιλία των υπηρεσιών αυτών. Δυσανασχετεί στις ουρές αναμονής και αισθάνεται ότι χάνει πολύτιμο χρόνο για τη διεκπεραίωση απλών συναλλαγών.
- ☛ Η συμπεριφορά του κοινού προς την Τράπεζα προσειδιάζει με απρόσωπες σχέσεις προς κάποιον οργανισμό συγκέντρωσης καταθέσεων παρά με επαφές με εμπορική τράπεζα, στην οποία να αναθέτει το σύνολο των εργασιών του και να τη θεωρεί οικονομικό του σύμβουλο.
- ☛ Το κοινό δεν γνωρίζει επαρκώς τα τραπεζικά προϊόντα, που απευθύνονται σ' αυτό, γιατί τα προϊόντα αυτά δεν έχουν προβληθεί ευρύτερα, αλλά ούτε και καταβάλλεται προσπάθεια από την Τράπεζα για τη γνωστοποίηση και πώληση των προϊόντων αυτών.

☛ Η παραπάνω έλλειψη ενημέρωσης οδηγεί το κοινό να νομίζει ότι οι υπηρεσίες της Τράπεζας απευθύνονται κυρίως στις επιχειρήσεις και μάλιστα τις μεγάλες.

☛ Το κοινό δεν προσελκύεται από την Τράπεζα, αλλά προσέρχεται μόνο του.

☛ Το κοινό αντιδρά θετικά στην αποδοχή προηγμένων τραπεζικών υπηρεσιών και νέων προϊόντων.

☛ Το κοινό επιθυμεί κυρίως απλές μορφές υπηρεσιών, εύκολη παρακολούθηση του λογαριασμού καταθέσεων, απόδοση στα αποταμιεύματά του και συνδυασμό των υπηρεσιών πληρωμών με την παροχή πίστωσης από την Τράπεζα.

Απ' την άλλη, ξέρουμε ότι η Εθνική διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα, όπως:

- ☛ Η εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων που την περιβάλλει.
- ☛ Το ευρύτατο δίκτυο των υποκαταστημάτων.
- ☛ Η διεθνής επέκτασή της κ.α.

Παρ' όλα αυτά, το μερίδιο της ΕΤΕ στην πιστωτική αγορά μειώνεται, τα οικονομικά αποτελέσματα είναι από αμελητέα ως αρνητικά και γενικότερα η Τράπεζα ακολουθεί φθίνουσα πορεία.

Από τη δική μας πλευρά, μερικά από τα αίτια της σημερινής κατάστασης εντοπίζονται:

☛ Στην έλλειψη συγκροτημένης και συγκεκριμένης αναπτυξιακής στρατηγικής της Τράπεζας.

☛ Στη δομή της ΕΤΕ, που είναι γραφειοκρατική, αναχρονιστική, συγκεντρωτική, αντιπαραγωγική με μία ευνοιοκρατικά δομημένη ιεραρχία, με συγκέντρωση υπερεξουσιών στις διοικητικές υπηρεσίες.

Υπάρχουν μικρά περιθώρια στη λήψη επιχειρησιακών πρωτοβουλιών από τα στελέχη της Τράπεζας και κύρια από τα στελέχη των υποκαταστημάτων. Πληθώρα ενδιάμεσων κατηγοριών στελεχών παρεμβάλλεται ανάμεσα στη συναλλαγή και στη λήψη των αποφάσεων. Αποθαρρύνονται πρωτοβουλίες που αμφισβητούν το ιεραρχικά δομημένο κατεστημένο, στη λειτουργία του οποίου παρατηρούμε:

☛ Σοβαρές καθυστερήσεις στην εγκατάσταση και χρήση της νέας τεχνολογίας.

Χαρακτηριστικά, αναφέρουμε ότι 120 περίπου υποκαταστήματα της Τράπεζας δεν είναι συνδεδεμένα με το σύστημα on line. Υπάρχουν ημέρες που το 30% περίπου των ήδη υπάρχοντων τερματικών παραμένουν χωρίς στελέχωση. Μια σειρά εργασίες - όπως π.χ. χορηγήσεις

- δεν είναι μηχανογραφημένες κλπ.

☛ Καθυστέρηση εισαγωγής νέων προϊόντων και εργασιών που θα μπορούσαν να προωθηθούν από το ευρύτατο δίκτυο.

☛ Επικρατεί συντηρητική αντίληψη ως προς την ανάληψη επιχειρηματικών κινδύνων από πλευράς Τράπεζας (υποθήκες, προσημειώσεις κλπ.), που δυσκολεύουν σημαντικά τη χρημα-

τοδότηση σύγχρονων φιλόδοξων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

☛ Ελλειψη αξιοποίησης των ευρύτατων δυνατοτήτων που παρέχει ο όμιλος επιχειρήσεων της ΕΤΕ, ο οποίος περιλαμβάνει τράπεζες - ασφαλιστικές εταιρίες, ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και βιομηχανικές επιχειρήσεις κ.α.

Στον τομέα της πολιτικής της Τράπεζας με το προσωπικό επισημαίνουμε:

Απρογραμμάτιστες προσλήψεις για χρόνια τώρα. Απουσία ουσιαστικής εκπαίδευσης των εργαζομένων, τόσο στις παραδοσιακές εργασίες όσο και στα νέα προϊόντα. Ανυπαρξία κινήτρων για αύξηση της παραγωγικότητας. Αναξιοκρατική πολιτική ανάδειξης και τοποθέτησης στελεχών. Αρνηση της Διοίκησης να αντιμετωπίσει γρήγορα και αποτελεσματικά τόσο τα επαγγελματικά αιτήματα των εργαζομένων όσο και τις προτάσεις τους για τη βελτίωση της λειτουργίας της Τράπεζας. Ελλειψη ουσιαστικού διαλόγου ανάμεσα στις δύο πλευρές που σε τελευταία ανάλυση αποβαίνει σε βάρος των συμφερόντων της Τράπεζας.

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΑΣ

Χωρίς να φιλοδοξούμε να δώσουμε τις πιο ολοκληρωμένες απαντήσεις, στηριγμένοι στη μέχρι τώρα εμπειρία μας κάνουμε μια σειρά από προτάσεις που η υιοθέτησή τους μπορεί να οδηγήσει σε αναστροφή της αρνητικής πορείας της Τράπεζας.

Οι προτάσεις μας πέραν των άλλων στοχεύουν άμεσα στην εξάλειψη ή τουλάχιστον στο δραστικό περιορισμό της ουράς, στη βελτίωση του service, στην απλοποίηση των συναλλαγών, στην πιο αξιόπιστη και ασφαλή διεξαγωγή τους. Περιορίζουν τις χαμένες ώρες μπρος στα γκισέ, τις μετακινήσεις στις μεγάλες πόλεις και γενικότερα εκσυγχρονίζουν την Τράπεζα.

A. - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Χάραξη σαφούς και μακροπρόθεσμης στρατηγικής που θα στοχεύει στη διατήρηση της κυρίαρχης θέσης και παρουσίας της Τράπεζας στην ελληνική οικονομία με ξεκάθαρους βραχυπρόθεσμους και μεσοπρόθεσμους ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους για την επιτυχία του τελικού αποτελέσματος.

Στο πλαίσιο αυτό είναι καθοριστικής σημασίας για μας η διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα της Τράπεζας, με την έννοια του ελέγχου της πλειοψηφίας των μετοχών της εταιρίας από το κράτος και όχι της κηδεμόνευσής της από αυτό με την υπαγωγή της στους όποιους κανόνες λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης. Αντίθετα, πιστεύουμε στην ουσιαστική κατοχύρωση της διοικητικής και λειτουργικής αυτοτέλειας της ΕΤΕ από κομματικές παρεμβάσεις.

Χωρίς να διακατεχόμαστε από δογματική «κρατικολαγνεία», στη θέση της άκριτης ιδιωτικοποίησης προτείνουμε μια ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ για τον εκσυγχρονισμό και την αναδιάρθρωση των δομών και των λειτουργιών της Τράπεζας με την ενεργό συμμετοχή των εργαζομένων.

B. - ΔΟΜΗ

Απλούστευση διαδικασιών, περιορισμό ενδιάμεσων γραφειοκρατικών επιπέδων, ανάθεση αρμοδιοτήτων και ευθυνών, ελάττωση διοικητικών υπηρεσιών με μετακίνηση του πλεονάζοντος προσωπικού στις παραγωγικές μονάδες (υποκαταστήματα). Μια ουσιαστική υπεροχή δηλ. του front office. Ενθάρρυν-

ση της πρωτοβουλίας και της γρήγορης λήψης αποφάσεων, περιορισμό των ανούσιων ελέγχων.

Γ. - ΝΕΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΟΝΤΑ

1. Συναλλαγές μέσω τραπεζικών λογαριασμών: εξόφληση λογαριασμών κοινής ωφέλειας (ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, ΟΤΕ), πληρωμή συντάξεων από οποιοδήποτε ασφαλιστικό ταμείο, πληρωμές για λογαριασμό του Δημοσίου (φόροι, τέλη κλπ.), εισπράξεις ασφαλιστρών για ασφαλιστικά ταμεία (ΤΕΒΕ κλπ.), είσπραξη ασφαλιστρών αυτοκινήτων - ζωής, πληρωμή τελών στην Τ.Α., πληρωμή μισθών από επιχειρήσεις, δοσοληψίες μεταξύ επιχειρήσεων και πολιτών κ.α.

2. Leasing, factoring, forfaiting, underwriting, venture capital.

3. Home banking, office banking, υπηρεσίες videotex.

4. Παροχή συμβουλών στην πελατεία για χρηματοδοτικά, συναλλαγματικά και επενδυτικά θέματα - παροχή ευρύτερων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (τουριστικών, χρηματιστηριακών, καλλιτεχνικών, εκπτώσεων σε είδη κλπ.).

Δ. - ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΝΕΑΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Άμεση και ευρεία επέκταση της νέας τεχνολογίας: Εφαρμογές πληροφορικής στις συναλλαγές εσωτερικού - εξωτερικού, στις λογιστικές εργασίες, στις διοικητικές εφαρμογές στα μέσα πληρωμής, στην

αυτοματοποίηση εργασίας γραφείου. Εγκατάσταση αυτόματων ταμειολογιστικών μηχανών, ΑΤΜ'S ανταλλαγής ξένων τραπεζογραμματίων, αυτόματων μηχανών, ηλεκτρονικών μεταφορών στα σημεία πώλησης.

Ε. - ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ - ΟΜΙΛΟΣ:

Καταρχήν είναι αναγκαίο να αποκτήσει η ΕΤΕ μια μόνιμη βάση στρατηγικού σχεδιασμού για τον όμιλο που θα εισηγείται με κριτήρια αναπτυξιακά, επιχειρηματικότητας και αποδοτικότητας ώστε να σταματήσουν οι σπασμωδικές ασυντόνιστες και απρογραμματίστες ενέργειες. Ο σχεδιασμός αυτός πρέπει να γίνει σε συνδυασμό με αντίστοιχα προγράμματα κλαδικής πολιτικής.

Κάτω από τις υπάρχουσες συνθήκες η ανάγκη αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας πρέπει να γίνει με τη μέθοδο της διασποράς και τη διατήρηση της πλειοψηφίας στο κράτος.

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου από μόνη της βέβαια δεν θα λύσει το πρόβλημα.

Στόχος πρέπει να είναι η αύξηση της ανταγωνιστικότητας του ομίλου με:

α. Αναδιάρθρωση και εξυγίανση του χαρτοφυλακίου με διαφανείς όρους και διαδικασίες, απαλλαγή από αντιπαραγωγικές και ζημιογόνες δεσμεύσεις.

Αναγκαία θεωρούμε την αναπροσαρμογή της δομής του ομίλου με συγχωνεύσεις ομοειδών επιχειρήσεων όπως και την εξειδίκευση θυγατρικών τραπεζών σε νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στην κατεύθυνση της συγκεντρωποίησης, καθώς επίσης και της συνεργασίας τους με ξένα κεφάλαια.

β. Εκσυγχρονισμό των θυγατρικών ασφαλιστικών και μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων στρατηγικού χαρακτήρα που δεν πρέπει να ιδιωτικοποιηθούν.

γ. Αξιοποίηση της τεράστιας ακίνητης περιουσίας της Τράπεζας μετά από ολοκληρωμένη μελέτη σε συνδυασμό με τις ανάγκες και τους στόχους συνολικά του ομίλου.

ΣΤ. - ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗ σαφών και συγκεκριμένων κανόνων που θα αφορούν:

1. Την πρόσληψη του απαραίτητου προσωπικού (διαδικασία αξιοκρατική, προσόντα, ειδικές γνώσεις, ηλικία).

2. Συνολική αναμόρφωση εκπαίδευσης. Η εκπαιδευτική πολιτική πρέπει να εντάσσεται σε ένα συγκεκριμένο σχέδιο «προβλεπτικής διοίκησης» και αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού της Τράπεζας με αρχές την καθολικότητα, την ισότιμη παροχή συνεχούς εκπαίδευσης και επανεκπαίδευσης στις νέες εργασίες και προϊόντα. Σύνδεση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με την εξέλιξη των υπαλλήλων.

3. Νέο σύστημα αξιολόγησης και επιλογής στελεχών στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων και κανονισμών έ-

Κλείνοντας,
θέλουμε να
πιστεύουμε ότι οι
θέσεις των φορέων
που θα
αναπτυχθούν, θα
συμβάλουν
αποτελεσματικά
στον έντονο
προβληματισμό που
έχει αναπτυχθεί
ανάμεσα στους
εργαζόμενους για
τη σημερινή αλλά
και μελλοντική
πορεία της ΕΤΕ.

τσι ώστε να σταματήσει η ευνοιοκρατία και οι τοποθετήσεις στελεχών να ανταποκρίνονται στα πραγματικά συμφέροντα της Τράπεζας.

4. Κίνητρα για την αύξηση της παραγωγικότητας μετά από διάλογο και συμφωνία με το ΣΥΕΤΕ.

5. Επέκταση και αναβάθμιση της θεσμικής συμμετοχής των εργαζομένων με:

α. συμμετοχή στο Ανώτατο Συμβούλιο Χορηγήσεων,

β. ουσιαστικοποίηση του ρόλου του Δ.Σ. της Τράπεζας που πρέπει επιτέλους να χαράζει και να αποφασίζει τη στρατηγική της επιχείρησης,

γ. πλήρη και ουσιαστική συμμετοχή του ΣΥΕΤΕ σ' όλες τις επιτροπές και τα συμβούλια που αφορούν την εξέλιξη του προσωπικού.

Ζ. - ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ - ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Θεωρούμε ότι ο ρόλος της ΕΤΕ δεν πρέπει να εξαντλείται μόνο στο πλαίσιο της στενής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Η ΕΤΕ οφείλει να αναπτύξει (κάτι άλλωστε που γίνεται από όλες τις μεγάλες επιχειρήσεις) τους δεσμούς της με την κοινωνία, παίρνοντας μια σειρά από ευρύτερες πρωτοβουλίες σε καυτά κοινωνικά ζητήματα (στέγαση, οικολογία, περιβάλλον, πολιτισμό, ειρηνευτικές πρωτοβουλίες) σε στενή συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, κοινωνικούς φορείς, πολιτιστικούς συλλόγους κλπ.

Η. - ΣΥΜΦΩΝΙΑ - ΠΛΑΙΣΙΟ

Αυτές είναι σε γενικές γραμμές συνοπτικά οι δικές μας προτάσεις για την πορεία της Εθνικής Τράπεζας και τους αναγκαίους εκσυγχρονισμούς της.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι τόσο η κυβέρνηση όσο και η Διοίκηση κατανοούν πως κανένα σχέδιο εκσυγχρονισμού και καμιά προσπάθεια ανάπτυξης δεν μπορεί να γίνει αν δεν υπάρξει συναίνεση των εργαζομένων και συναίνεση πριν και πάνω από όλα σημαίνει θεσμοθέτηση μηχανισμών ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΔΙΑΛΟΓΟΥ, ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ στις κρίσιμες αποφάσεις των ιδίων των εργαζομένων. Οχι συνδιοίκηση, αλλά έλεγχος μέσα από διαφανείς διαδικασίες.

Ως εργαζόμενοι δεν περιοριζόμαστε στη διεκδίκηση των στενά εργασιακών μας συμφερόντων, αλλά θέτουμε πρωταρχικό στόχο τη θετική πορεία της Τράπεζας.

Γι' αυτό απευθύνουμε ανοικτή πρόσκληση προς τη Διοίκηση της ΕΤΕ για συμφωνία - πλαίσιο που θα εξασφαλίζει την κινητοποίηση όλων των δυνάμεων στην επιχείρηση για την επιτυχία στόχων που εισαγωγικά αναφέραμε.

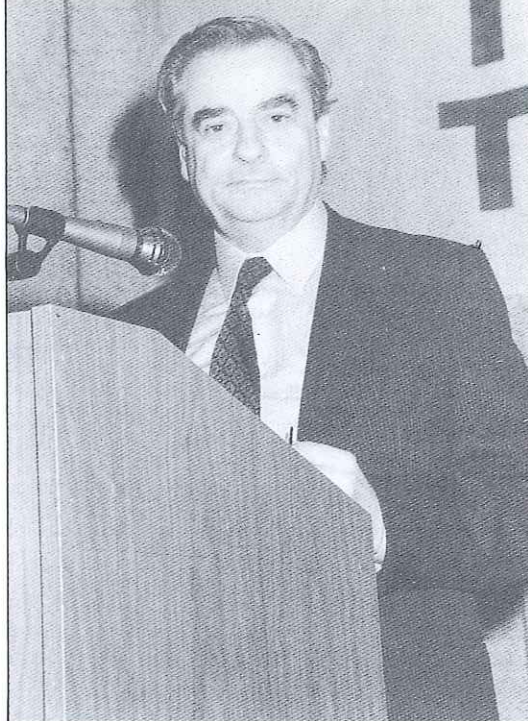
Οι άζονες μιας τέτοιας συμφωνίας μπορεί να είναι:

α. Οι απαραίτητοι λειτουργικοί και τεχνολογικοί εκσυγχρονισμοί, καθώς και οι οργανωτικές αλλαγές και αναδιαρθρώσεις.

β. Ζητήματα ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας της ΕΤΕ.

γ. Η αναβάθμιση των εργασιακών σχέσεων των εργαζομένων.

δ. Διασφάλιση της απασχόλησης και της αξιοκρατίας.

Παρέμβαση Εθνικής Τράπεζας από τον Υποδιοικητή κ. Γεώργιο Αρχοντή

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας ανέπτυξε γλαφυρότατα όλα τα προβλήματα που απασχολούν ή θα μπορούσαν να απασχολήσουν την Τράπεζα. Δεν θα ήθελα να αναφερθώ και να επεκταθώ σε αυτά, ιδιαίτερα για ένα λόγο.

Όπως θα ξέρετε υπήρξε μια μεταβολή στη Διοίκηση της Τράπεζας πρόσφατα. Ο κύριος Βρανόπουλος, που είναι ήδη επικεφαλής της Τράπεζας, βρίσκεται στο εξωτερικό και δεν μπορεί να παραστεί στη σημερινή Ημερίδα. Μεταφέρω τη λύπη του για αυτό. Θα πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι ανήκει στον ίδιο να αναπτύξει τη θέση, την πορεία και τη στρατηγική της Τράπεζας για το μέλλον και βέβαια δεν είναι δυνατόν να τον υποκαταστήσουμε σε αυτό.

Μπορώ όμως να μεταφέρω την πρόθεσή του ότι θα γίνει αυτό σε ένα σύντομο χρονικό διάστημα. Στο σημείο αυτό, εκείνο που μπορώ εγώ να προσθέσω είναι ότι δεν θα πρέπει να υπάρξει καμία αμφιβολία ότι η νέα Διοίκηση της Τράπεζας θα πάρει όλα τα μέτρα και θα κάνει ό,τι μπορεί για να ενισχύσει, αλλά και να ισχυροποιήσει ακόμη περισσότερο τη θέση της μέσα στο σημερινό αλλά και το μελλοντικό τραπεζικό χώρο, εγχώριο και διεθνές.

Θα ήθελα όμως να τονίσω μια άλλη πλευρά, την οποία θεωρώ επίσης σημαντική και πιστεύω ότι είναι και προϋπόθεση για να προχωρήσουμε μπροστά με όλα αυτά τα θέματα του εκσυγχρονισμού της Τράπεζας και την ανάπτυξή της μέσα στον τραπεζικό χώρο. Για αυτό και χαιρετίζω με ιδιαίτερη χαρά την πρωτοβουλία του Συλλόγου των Υπαλλήλων της Εθνικής Τραπέζης και

τη διοργάνωση της Ημερίδας αυτής. Είναι πραγματικά παρήγορο και συγκινητικό να διαπιστώνει κανείς την αγάπη και την αφοσίωση του προσωπικού της Τράπεζας προς το ίδρυμα, αλλά και την πίστη του στο μέλλον της Τράπεζας. Στο σημείο αυτό δεν υπάρχει προβληματισμός. Προβλήματα ίσως, αλλά υπάρχει πίστη. Πιστεύω πως ο Σύλλογος των Υπαλλήλων, με την πρωτοβουλία που ανέλαβε, αυτά τα αισθήματα επιθυμεί να εκφράσει. Και το ενδιαφέρον του προσωπικού να συμβάλει με κάθε τρόπο στην οικοδόμηση του μέλλοντος της Τράπεζας.

Στις 30 Μαρτίου συμπληρώνονται 150 χρόνια από τη γέννηση της Τράπεζας. Ετσι η συζήτηση αυτή για το μέλλον της έχει και συμβολική σημασία. Ας μου επιτραπεί να αναφέρω, αν και δεν είναι ίσως του παρόντος, ότι η Εθνική Τράπεζα συνδέθηκε από την ίδρυσή της με τη ζωή του έθνους γενικότερα και όχι μόνο με την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Ενίσχυσε το κράτος ποικιλοτρόπως, ακόμα και με την οικονομική συμμετοχή της σε επικές εθνικές προσπάθειες, αλλά και σε ατυχείς συγκυρίες.

Και βέβαια δεν νομίζω ότι χρειάζεται να αναφερθώ στην τεράστια προσφορά της στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Αρκεί μόνο να αναφερθεί ότι υπήρξε η μητέρα του τραπεζικού συστήματος της Ελλάδας. Η Τράπεζα της Ελλάδος, η Αγροτική Τράπεζα, η Κτηματική Τράπεζα και άλλες μικρότερες ξεπήδησαν από τα σπλάχνα της Εθνικής Τράπεζας. Σήμερα γίνεται πολύς λόγος για τα προβλήματα της Εθνικής Τραπέζης.

Πάνω σε αυτό θα ήθελα να τονίσω ότι η Εθνική

κή εξακολουθεί να παραμένει ένα πανίσχυρο τραπεζικό ίδρυμα. Και τα όποια προβλήματα αντιμετωπίζει δεν είναι τίποτα περισσότερο από προβλήματα της εθνικής οικονομίας, που για μια ακόμη φορά εκλήθει να επιφορτιστεί η ίδια και μάλιστα μόνη σχεδόν από όλο το υπό κρατικό έλεγχο σύστημα των εμπορικών τραπεζών. Αλλά ο δυναμισμός της Τράπεζας είναι για μια ακόμη φορά έκδηλος, αφού τα βάρη που επιφορτίστηκε η Τράπεζα άρχισαν ήδη να απορροφούνται και να εξαφανίζονται με την πάροδο του χρόνου και η πορεία προς την πλήρη εξυγίανση να είναι εμφανώς ορατή.

Αναμφίβολα, στο σημερινό περιβάλλον που αλλάζει ταχύτατα, η Τράπεζα έχει ανάγκη προσαρμογής. Έχει ανάγκη αναπύξεως νέων δομών, νέων λειτουργιών, εκσυγχρονισμού, για να συνεχίσει τη λαμπρή πορεία της σε ένα σύγχρονο πια παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα. Αλλά αυτό δεν είναι φαινόμενο που αφορά μόνο την Εθνική Τράπεζα. Όταν στο πλέον αναπτυγμένο

κράτος της υφελίου, στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, γίνεται σήμερα ευρύτατος λόγος και καταρτίζονται νομοσχέδια για αναμόρφωση του τραπεζικού συστήματος και ενίσχυση των τραπεζών, όταν το ίδιο γίνεται ξεκινώντας βέβαια από άλλη βάση στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, να αναγάγουμε σε ιδιαίτερα μείζον πρόβλημα τα θέματα που απασχολούν την Τράπεζα, νομίζω πως είναι κάποια υπερβολή.

Τονίζοντας αυτή την πλευρά, που νομίζω ότι είναι βάσεις για να επεκταθούμε παραπέρα στον εκσυγχρονισμό της Τράπεζας, και πιστεύοντας ακριβώς στη μεγάλη πίστη και τη συμπαράσταση του προσωπικού, στην πορεία της Εθνικής Τράπεζας, βλέπω ότι θα πρέπει να είμαστε αισιόδοξοι. Δεν θα ήθελα να προσθέσω τίποτα άλλο, επαναλαμβάνω ότι ο Διοικητής της Τράπεζας, ο κύριος Βρανόπουλος, σύντομα θα δώσει ο ίδιος και την πορεία και τις κατευθύνσεις και θα μιλήσει για το μέλλον της Τραπεζής. Ευχαριστώ.

Παρέμβαση Ν. Δημοκρατίας

από το βουλευτή κ.

Ευάγγελο Μπασιάκο

Νιώθω ιδιαίτερη χαρά κυρίες και κύριοι, που λαμβάνω μέρος στις συζητήσεις της Ημερίδας σας, της Ημερίδας του Συλλόγου των Υπαλλήλων της Εθνικής Τράπεζας, και μπορώ και εγώ να διατυπώσω μερικές σκέψεις του κόμματός μας, που αφορούν τη λειτουργία και την εξέλιξη του τραπεζικού συστήματος συνολικά, αλλά και της Εθνικής Τράπεζας ειδικότερα.

Αρμόζουν συγχαρητήρια στο Σύλλογο Υπαλλήλων για την πρωτοβουλία που πήραν να διοργανώσουν την Ημερίδα αυτή, που πιστεύω ότι θα συμβάλει στην ανταλλαγή απόψεων για να δοθεί η ευκαιρία και στη Διοίκηση της Τράπεζας να εκτιμήσει αυτές τις απόψεις και να διαμορφώσει την απαραίτητη πολιτική μέσα στο πλαίσιο της συναίνεσης που απαιτείται για να ανταποκριθεί στις σύγχρονες προκλήσεις.

Είναι γεγονός ότι η Ημερίδα αυτή συμπίπτει με τις κοσμογονικές εξελίξεις που συντελούνται από την Ανατολή ως τη Δύση. Ειδικότερα δε στις εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή μας. Και είναι βέβαιο ότι στη χώρα μας πολλοί θεσμοί νοσούν. Και ένας από αυτούς είναι και το τραπεζικό μας σύστημα. Πόσο είμαστε προετοιμασμένοι για να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις του 1992 με την ευρωπαϊκή ενοποίηση; Αλλά και πόσο προετοιμασμένοι είμαστε να ανταποκριθούμε στις κοσμογονικές εξελίξεις που συντελούνται στην Ανατολική Ευρώπη;

Πόσο προετοιμασμένοι είμαστε να εκμεταλλευτούμε τις συγκυρίες που διαμορφώνονται στη μεταπολεμική Μέση Ανατολή; Και το τραπεζικό μας σύστημα διακρίνεται για τη γραφειοκρατική του δομή, για τη χαμηλή παραγωγικό-

τητα πράγματι. Φαινόμενα όπως οι ουρές, η έλλειψη εμπιστοσύνης του πολίτη στην Τράπεζα, ή αν θέλετε η δυσκολία ενημέρωσης του κοινού για τα τραπεζικά προϊόντα, όπως πολύ σωστά ανέφερε προηγούμενα ο εκπρόσωπος του Συλλόγου, είναι φαινόμενα διαφανή, φαινόμενα που επισημαίνονται εύκολα.

Στο χέρι μας είναι να συμβάλουμε ο καθένας από τη σκοπιά του, γιατί όλοι έχουμε τις ευθύνες μας και τα κόμματα και οι φορείς και η Διοίκηση της Τράπεζας και οι εργαζόμενοι στην Τράπεζα. Οφείλουμε να συμβάλουμε λοιπόν στην εξέλιξη του τραπεζικού μας συστήματος, στην αναμόρφωσή του και στην προσαρμογή του στις νέες εξελίξεις που διαμορφώνονται. Η σημερινή παρέμβαση δεν έχει βέβαια την έννοια της παρέμβασης του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας στις εργασίες της Διοίκησης, αλλά έχει την έννοια της καλόπιστης συμβολής στην εξεύρεση προτάσεων, λύσεων για να βγούμε από το αδιέξοδο.

Και είναι βέβαιο ότι το τραπεζικό σύστημα έχει ένα μεγάλο μέρος συμμετοχής στην οικονομική ζωή του τόπου μας. Και αν πράγματι εκμεταλλευτούμε τις δυνατότητες που μας παρέχει το τραπεζικό σύστημα, είναι βέβαιο ότι θα επιταχύνουμε τις διαδικασίες για την εξυγίανση της ελληνικής οικονομίας και την ανάπτυξη της. Πράγματι συντελούνται στη χώρα μας αλλαγές και εξελίξεις για να προσαρμοστούμε στην ευρωπαϊκή ενοποίηση του 1992.

Αυτές οι προσαρμογές εντάσσονται στο γενικότερο πλαίσιο για να ανταποκριθούμε στις κοινοτικές κατευθύνσεις που πρέπει βέβαια από ένα σημείο και πέρα να συμπίπτουν και με τις ε-

θνικές. Πρέπει να λυθούν και τα συγκυριακά και τα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας. Υφίσταται ανάγκη για νομισματική ισορροπία. Για πλήρη απελευθέρωση και αναβάθμιση των πιστωτικών αγορών. Πρέπει πραγματικά να απελευθερωθεί το τραπεζικό μας σύστημα. Πρέπει παράλληλα να επισπεύσουμε τη διεθνοποίησή του. Πρέπει να ανταποκριθούμε όσο γίνεται πληρέστερα στην πρόκληση του 1992.

Εχει διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια μια απαράδεκτη νοοτροπία και πρέπει πρώτα από όλα όλοι οι παράγοντες που εμπλέκονται στο τραπεζικό σύστημα να δραστηριοποιηθούν για τη μεταβολή αυτής της νοοτροπίας. Επισημάνθηκε προηγούμενα από το Σύλλογο ότι υπάρχει έλλειψη συγκροτημένης και συγκεκριμένης αναπτυξιακής στρατηγικής.

Οτι η δομή της Τράπεζας είναι γραφειοκρατική, αναχρονιστική, συγκεντρωτική και αντιπαραγωγική. Με ευνοιοκρατικά δεδομένη ιεραρχία. Συγκρατώ τις λέξεις, χαίρομαι που επισημαίνονται, δεν ξέρω κατά πόσο είχαν επισημανθεί και στο παρελθόν. Είναι προϊόν λειτουργίας, κακής λειτουργίας τα τελευταία χρόνια, και ελπίζω ότι αυτές οι επισημάνσεις γίνονται σε μια εποχή που στη χώρα μας ξεκινάει μια νέα προσπάθεια, μια νέα πορεία ανάκαμψης και ανάπτυξης.

Τα φαινόμενα είναι παλιά. Ακριβώς η αλλαγή των συνθηκών με τις νέες συγκυρίες που διαμορφώνονται διεθνώς αλλά και στη χώρα μας, νομίζω ότι θα συμβάλει στη σμίκρυνση αν θέλετε, στη συρρίκνωση αυτών των προβλημάτων, για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε ανταποκρινόμενοι στις προκλήσεις. Ο Σύλλογος επισημαίνει απρογραμμάτιστες προσλήψεις για χρόνια τώρα. Ενα φαινόμενο πραγματικά νοσηρό που έχει επιβαρύνει το δημόσιο τομέα γενικότερα. Υπάρχει απουσία ουσιαστικής εκπαίδευσης των εργαζομένων, ανυπαρξία κινήτρων για αύξηση παραγωγικότητας.

Είναι πράγματι η επισημάνση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε και ταυτόχρονα είναι, αν θέλετε, η οριοθέτηση των στόχων που πρέπει να βάλουμε για να βγάλουμε το τραπεζικό σύστημα από το αδιέξοδο. Στόχος πρέπει να εί-

ναι η απελευθέρωση των πιστωτικών αγορών. Και νομίζω η πολιτική της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας έχει δεδηλωμένες αρχές και αντιλήψεις γύρω από τη φιλελευθεροποίηση του οικονομικού μας συστήματος γενικότερα.

Θα πρέπει να απεγκλωβιστεί το τραπεζικό σύστημα από τον κρατικό εναγκαλισμό μέχρις ασφυξίας και να μπορέσει, με γνώμονα τα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, να ανταγωνιστεί τις προκλήσεις που διαμορφώνονται. Θα πρέπει όμως, για να επιτύχουμε αυτούς τους στόχους, να λύσουμε προβλήματα που αντιμετωπίζει συνολικά η ελληνική οικονομία. Και αυτά είναι ο υψηλός πληθωρισμός, είναι το μεγάλο δημόσιο χρέος, είναι το άνοιγμα του ισοζυγίου πληρωμών. Και όλα αυτά τα προβλήματα θα αντιμετωπιστούν συνολικά και στο μέτρο που θα επιλυθούν θα βοηθηθεί και το τραπεζικό σύστημα να ανταπεξέλθει στην υψηλή αποστολή του.

Πιστεύω ότι η εξυγίανση του τραπεζικού μας συστήματος, η απελευθέρωσή του από τον κρατικό εναγκαλισμό, όπως είπαμε και πριν, και η διεθνοποίησή του, σήμερα σε αυτές τις δύσκολες συγκυρίες, με την εισαγωγή των τεχνολογικών δυνατοτήτων, με τη χρήση και την εκμετάλλευση της Πληροφορικής, με τη βελτίωση των σχέσεων του πολίτη, με την αποκατάσταση κλίματος εμπιστοσύνης στις σχέσεις του με την Τράπεζα, με την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της Τράπεζας, με την καλύτερη εκπαίδευσή του, με την παρότρυνση και επιβράβευση πρωτοβουλιών του προσωπικού.

Όλα αυτά νομίζω ότι θα συντελέσουν αποφασιστικά στους στόχους όλων μας, που είναι η ανόρθωση του τραπεζικού συστήματος, ο απεγκλωβισμός του από τα προβλήματα που συσσωρεύονται από την κακή διαχείριση κατά τα άλλα του δημόσιου τομέα, και όλα αυτά θα συμβάλουν αποφασιστικά στη βελτίωση της ελληνικής οικονομίας, στην ανόρθωση του βιοτικού επιπέδου όλων μας. Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες της Ημερίδας και εύχομαι οι προτάσεις που θα ακουστούν εδώ να αποτελέσουν το έναυσμα για τη διαμόρφωση μιας νέας πολιτικής της Εθνικής Τράπεζας, μέσα στο πλαίσιο της γενικότερης πολιτικής της κυβέρνησης. Σας ευχαριστώ πολύ.

Παρέμβαση ΠΑΣΟΚ από το βουλευτή κ. Γιώργο Γεννηματά

Κύριε Πρόεδρε, φίλες και φίλοι. Είναι η δεύτερη φορά που είμαι υποχρεωμένος να απευθύνω συγχαρητήρια μετά από το 19ο Προγραμματικό Συνέδριο της ΟΤΟΕ, στους εκπροσώπους των εργαζομένων, σε όλους τους εργαζόμενους, που προσπαθούν να υποκαταστήσουν την απουσία στρατηγικής στο πιστωτικό σύστημα, από την πολιτεία. Και ειλικρινά εγώ λυπάμαι ότι είναι απύσχα για μια ακόμη φορά η κυβέρνηση. Ευτυχώς παρευρίσκεται το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, αλλά δεν αρκεί. Και θα περίμενα από τη Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας μια ουσιαστική παρέμβαση και όχι ευχολόγια. Γιατί εδώ συζητάμε απόψεις και νομίζω ότι ήταν ευκαιρία να γίνει ένας πολιτικός διάλογος, με την ευρύτερη έννοια του πολιτικού, ώστε πράγματι να καθορίσουμε τα στοιχεία εκείνα που θα καταστήσουν το πιστωτικό σύστημα, όπως πρέπει να είναι, το πιο κρίσιμο εργαλείο για την ανάπτυξη.

Τώρα που τέλειωσε ο πόλεμος βρισκόμαστε μπροστά πάλι στην ανάγκη μιας εθνικής στρατηγικής που δεν στηρίζεται μόνο στη διπλωματία. Στα κανόνια και στις βάσεις. Αλλά σε μια ισχυρή οικονομία. Μπροστά στις τεράστιες προκλήσεις των καιρών που δυστυχώς επιδεινώνονται από τις επιχειρούμενες νέες τάξεις πραγμάτων, πολιτικές, οικονομικές και γεωπολιτικές. Η χώρα μας, το έθνος, οι πολίτες, αντιμετωπίζουν και θα αντιμετωπίζουν για πολύ καιρό ζήτημα εθνικής επιβίωσης.

Επομένως είμαστε υποχρεωμένοι να περάσουμε γρήγορα στην προοπτική της ανάπτυξης και των αναγκαίων εκσυγχρονισμών και της σταθεροποίησης. Γιατί μόνο τότε μπορεί και η

Εθνική Τράπεζα να αντιμετωπίσει τις μεγάλες προκλήσεις της νέας εποχής, όταν αντιμετωπίσει η χώρα μας το διεθνές περιβάλλον και δυναμώσει το εσωτερικό μέτωπο.

Είχα τοποθετηθεί και στο 19ο Προγραμματικό Συνέδριο της ΟΤΟΕ, αλλά θα ξεκινήσω αντίστροφα. Ποιοι κατά τη γνώμη μας είναι οι στόχοι της ανάπτυξης σήμερα, που όλοι μιλούμε για αυτήν, για να μπορέσουμε πράγματι να αντιμετωπίσουμε και το πιστωτικό σύστημα στα πλαίσια μιας ανάπτυξης. Πρέπει επιτέλους να περάσουν πόροι από την υπερκατανάλωση στις επενδύσεις. Από την υπερκατανάλωση όμως και όχι από την αναγκαστική κατανάλωση, γιατί ακούσαμε πάλι έμμεσους φόρους και τιμολόγια ΔΕΚΟ, που σημαίνει πληθωρισμό.

Όταν έχουμε πληθωρισμό, τότε το πρόβλημα της σταθεροποίησης της οικονομίας, δυστυχώς απομακρύνεται. Το δεύτερο είναι ότι πρέπει να κάνουμε όλοι, πολιτικά κόμματα, κοινωνικοί φορείς, κεντρικό ζήτημα της σημερινής πολιτικής, κοινωνικής και δημόσιας ζωής του τόπου και ιδιωτικής, κορυφαίο θέμα, καθημερινό, την ανάπτυξη. Μια ανάπτυξη που μπορεί να εμπνέεται από διαφορετικές επιλογές, ανάλογα με τις κυβερνητικές εναλλαγές, που όμως πρέπει ορισμένα σημεία της να είναι μη αντιστρεπτά, όταν ανατρέπονται κυβερνήσεις και πολιτικές.

Πρέπει επίσης να λειτουργήσουμε με ένα σταθερό χρονικό ορίζοντα που θα ξεπερνάει τη μυωπική εμμονή στο σήμερα. Χωρίς όμως να αγνοήσουμε τα προβλήματα τα σημερινά, τα καυτά καθημερινά προβλήματα. Είμαστε υποχρεωμένοι να επηρεάσουμε τα ανοιχτά θέματα

που υπάρχουν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Κάνοντας συμμαχίες με χώρες και δυνάμεις που μπορούν πράγματι να έχουν κοινά συμφέροντα με τον τόπο μας μέσα στην Κοινότητα. Και είμαστε υποχρεωμένοι να προσαρμοστούμε, με το μικρότερο δυνατό κόστος, μέσα στις επιλογές που προδιαγράφουν τα δεδομένα μέσα στην Κοινότητα.

Είμαστε υποχρεωμένοι να προχωρήσουμε ραγδαία στους εκσυγχρονισμούς που αφορούν άμεσα και στην Εθνική Τράπεζα.

Το πρώτο πακέτο του εκσυγχρονισμού είναι οι νέες ανθρώπινες σχέσεις που πρέπει να διέπουν την παραγωγή, τον άνθρωπο σε σχέση με τα αγαθά και με τις προσφερόμενες υπηρεσίες.

Πρέπει να συγκλίνουν οι παραγωγικές δυνάμεις του τόπου για να βελτιωθεί η παραγωγικότητα, να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της εθνικής οικονομίας. Αλλά ταυτόχρονα να υπάρχει δίκαιη διανομή του προϊόντος. Δεν μπορούν να πληρώνουν το κόστος του εκσυγχρονισμού μονίμως οι πολλοί. Και κάποιοι λίγοι να έχουν απλώς τον επιμερισμό των όποιων οφελών. Αυτό σημαίνει συνέχιση του κράτους πρόνοιας, σημαίνει κοινωνικό συμβόλαιο.

Μόνο με ένα κοινωνικό συμβόλαιο, που δεν είναι υποκατάστατο ενός ανιστόρητου πολιτικού συμβιβασμού, μπορεί πράγματι να ελεγχθεί ο πληθωρισμός σήμερα, που αποτελεί το κρίσιμο θέμα της σταθεροποίησης της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό είναι φανερό ότι εμείς στηρίζουμε τις προτάσεις των εργαζομένων, όχι απλώς για μια εργασιακή ειρήνη στο χώρο των τραπεζών, αλλά για μια πράγματι σύγκλιση και συστράτευση στις αναπτυξιακές επιδιώξεις.

Ο δεύτερος εκσυγχρονισμός είναι η ολοκλήρωση της αποκέντρωσης, που δυστυχώς πάντοτε ξεκινάει και πάντοτε σταματάει. Είναι ο μόνος τρόπος να απαντήσουμε στο θέμα της αποκατάστασης του «δημοκρατικού ελλείματος, λόγω της μεταφοράς αποφάσεων από τα εθνικά κέντρα στις Βρυξέλλες». Ο μόνος τρόπος είναι η περιφερειακή ανάπτυξη και επομένως είναι απαράδεκτο να ακούμε ότι ακόμα και σήμερα έχουμε απουσίες γραμμών on line σε 120 κέντρα. Όταν μιλάμε για αποκέντρωση δεν εννοούμε μόνο τη γεωγραφική διαδικασία, αλλά μια βαθιά οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική διεργασία.

Ο τρίτος στόχος είναι η παιδεία με την ευρύτερη έννοιά της, αλλά και η εκπαίδευση που αφορά στον τρόπο στελέχωσης του ανθρώπινου δυναμικού και βεβαίως η κατάρτιση, δηλαδή η συνεχής ανανέωση της γνώσης των εργαζομένων που μπορεί να προωθηθεί και με βάση την αξιοποίηση των μεγάλων προγραμμάτων που προωθούνται στην Κοινότητα πέρα από τα

ΣΠΑ, που μπορούν να αξιοποιηθούν και στο πιστωτικό σύστημα.

Ο τέταρτος μεγάλος εκσυγχρονισμός είναι η απαραίτητη βιομηχανική, τεχνολογική στρατηγική ή στρατηγική στις υπηρεσίες σε σχέση με τις εξελίξεις που υπάρχουν σήμερα. Πρέπει να καταλάβουμε ότι εμείς δεν μπορούμε να ανταγωνιστούμε ούτε τους 4 δράκους της Απω Ανατολής στο κόστος της παραγωγής, ούτε φυσικά την Ιαπωνία στην υψηλή τεχνολογία, είτε τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής στα προγράμματα ή τη Γερμανία στη βαριά βιομηχανία.

Μπορούμε όμως στα καταναλωτικά αγαθά, μπορούμε στις υπηρεσίες, δυναμικά να απαντήσουμε και να προωθήσουμε σχέσεις ιδιαίτερα με τη μόνη δυστυχώς αγορά που ανοίγεται σήμερα. Μια μόνη αγορά, τη Σοβιετική Ενωση, και μην σπεύσετε να μου πείτε για τις εξελίξεις τις μεταπολεμικές στον Κόλπο, γιατί ήδη υπάρχουν όπως έχω ήδη δει στα διάφορα κείμενα του ξένου Τύπου, έχουν ήδη δυστυχώς δεσμευτεί όλες οι προμήθειες και τα έργα προς χάριν αμερικανικών επιχειρήσεων και έχουν υπογραφεί και συμβάσεις. Περίπου 271 συμβάσεις έχουν υπογραφεί από το Κουβέιτ με τους Αμερικανούς και τη Σαουδική Αραβία. Η Γαλλία είναι ήδη τελευταία σε αυτό, η Γερμανία ελάχιστα μπορεί να προσπορισθεί, πόσο μάλλον εμείς. Οσο δεν υπάρχει ανάκαμψη του Τρίτου Κόσμου δεν υπάρχει σταμάτημα των ανταγωνισμών, για μια πίτα που δεν μεγαλώνει. Τα προβλήματα θα υπάρχουν ακόμη σκληρότερα.

Βεβαίως η κρατική μηχανή, ο εκσυγχρονισμός της, που δεν γίνεται με τις διώξεις, αποτελεί τον **πέμπτο εκσυγχρονισμό** και ο έκτος και ο βασικότερος για την οικονομία μας είναι ο **εκσυγχρονισμός του πιστωτικού συστήματος της χώρας**.

Το πιστωτικό σύστημα αντιμετωπίζει, όπως είχα τονίσει και την προηγούμενη φορά, τις δύο μεγάλες προκλήσεις. Την ενιαία εσωτερική αγορά και την πρόκληση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Δεν είναι μόνο η δεύτερη πιστωτική οδηγία που υποχρεώνει σήμερα στις προσπάθειες. Υπάρχει η οδηγία για τον κοινό συντελεστή φερεγγυότητας, που κανείς σχεδόν δεν έχει ενημερώσει τους εκπροσώπους των εργαζομένων, φαντάζομαι ούτε καν τις Διοικήσεις των τραπεζών, για το τι εξελίξεις μπορεί να δρομολογήσει η 13η χρηματοπιστωτική οδηγία, που αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον, όταν γνωρίζουμε σήμερα ότι υπάρχουν δύο μεγάλοι ανταγωνιστές του πιστωτικού συστήματος και διεθνώς και στη χώρα μας. Ο πρώτος είναι οι περιβόητες ασφαλιστικές εταιρίες, οι διεθνείς ασφαλιστικές εταιρίες που προσπαθούν να μονοπωλήσουν την αποταμίευση και

είναι ένας από τους κρίσιμους κινδύνους του πιστωτικού συστήματος.

Και βεβαίως ο δείκτης είναι το Χρηματιστήριο στο οποίο δυναμικά πρέπει να προσβλέπουμε, αλλά όχι με τη μορφή του «ΛΟΤΤΟ» που ουσιαστικά έχει καταντήσει σήμερα το Χρηματιστήριο. Ούτε καν δεν αποτελεί σήμερα στόχο με μειωμένο κόστος άντλησης κεφαλαίων. Πρέπει να γνωρίζουμε ότι το ευρωπαϊκό σύστημα των κεντρικών τραπεζών που θα αποτελέσει τη δεύτερη φάση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης και η μείωση του περιθωρίου των διακυμάνσεων και η ένταξη του νομίσματός μας στο ευρωπαϊκό νομισματικό σύστημα θα προκαλέσουν ισχυρούς κλυδωνισμούς.

Η πρώτη φάση ευτυχώς για μας δεν τελειώνει το '92, τελειώνει το '94 και ξεκινάει ουσιαστικά το '95, με την πλήρη απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων και την πλήρη απελευθέρωση των τεχνικών που σε αυτό βασικά απαντάει η εισήγηση του Συλλόγου της Εθνικής Τράπεζας. Αποτελούν βασικές προκλήσεις όλα αυτά. Και βεβαίως η κυβέρνηση και η πολιτεία γενικότερα και η αντιπολίτευση, πρέπει να απαντήσουμε πώς θα επηρεάσουμε την οικονομική και νομισματική ένωση. Πώς επιτέλους θα προσπαθήσουμε να συντονίσουμε, όπως λένε οι Ευρωπαίοι αλλά δεν το πράττουν, τη νομισματική πολιτική με τη δημοσιονομική πολιτική.

Δεν μπορεί να υπάρχει οικονομική και νομισματική ένωση, πρέπει να το καταλάβουμε, όταν απλώς μεταφέρεται το όπλο των νομισματικών πολιτικών στις Βρυξέλλες, χωρίς ταυτόχρονα να υπάρχει ενίσχυση δημοσιονομική. Οσο δηλαδή ο κοινοτικός προϋπολογισμός αποτελεί μόλις το 1% του συνολικού κοινοτικού προϊόντος, ή το 3% του αθροίσματος των επιμέρους κρατικών προϋπολογισμών, δεν μπορεί να μιλάμε για οικονομική και νομισματική ένωση. Μπορεί να μιλάμε μόνο για νομισματική ένωση αλλά με καθόλου οικονομική και κοινωνική συνοχή, που είναι βλέψη ορισμένων χωρών στην Κοινότητα. Το γνωστό ισοζύγιο του τρόμου στα οικονομικά, δηλαδή τα ελλείμματα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής που ισούνται απολύτως με το άθροισμα των πλεονασμάτων Γερμανίας και Ιαπωνίας, παίρνει νέα τροπή.

Μέχρι πριν από λίγο καιρό, μέχρι την κρίση του Κόλπου, ήταν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής που αύξαναν τα επιτόκια, για να εμποδίσουν την οικονομική επέκταση της Γερμανίας. Τώρα που η Γερμανία αναγκαστικά επεκτείνεται προς την Ανατολική Γερμανία και προς την ΕΣΣΔ, γίνεται το αντίστροφο. Οι Ηνωμένες Πολιτείες μειώνουν τα επιτόκια και η Γερμανία αυξάνει τα επιτόκια, ενώ αντιμετωπί-

ζει την πετρελαϊκή κρίση, που δεν γνωρίζω ή δεν θέλω να πω ποια κατά τη γνώμη μας ήταν η σχέση με την κρίση του Κόλπου, αν όχι και με τον πόλεμο.

Αρα το θέμα των επιτοκίων αποτελεί βασικό πρόβλημα για το πιστωτικό σύστημα της χώρας. Είναι αδιανόητο να έχουμε αρνητικά επιτόκια, δηλαδή φορολογία των μικρών και μεγάλων ποσών που επιδεινώθηκαν και από τη γνωστή ιστορία της φορολόγησης του τόκου των καταθέσεων. Όχι ότι ήταν λάθος επιλογή, λάθος ήταν ο χρόνος. Εάν δεν προσπαθήσουμε να μειώσουμε τον πληθωρισμό, που ανεβάζει τα επιτόκια, ενισχύουμε το φαύλο κύκλο.

Δεν μπορεί να είναι η οικονομία της χώρας μας σε αυτή την κατάσταση και εμείς να στρεφόμεστε αποκλειστικά και μόνο στον τεχνικό εκσυγχρονισμό και στις νέες υπηρεσίες που πρέπει πράγματι να γίνουν. Πρέπει να αντιμετωπίσουμε και πρέπει να αντιμετωπίσετε κύριοι τραπεζίτες, δύο βασικά προβλήματα. Το ένα είναι αμυντικό και το άλλο επιθετικό. Το **αμυντικό**, για να διασφαλίσουμε τα νώτα του πιστωτικού συστήματος, να διασφαλίσουμε τις βραχυπρόθεσμες ροές από τη φυγή κεφαλαίων. Και σε αυτό θα παίξουν ρόλο τα επιτόκια και οι συναλλαγματικές μεταβολές και έχουμε τη δυνατότητα μέχρις ότου έρθει η οικονομική και νομισματική ένωση, γιατί αυτή θα αργήσει.

Πρέπει να στηριχθείτε από την κυβέρνηση για να προσπαθήσετε να αποφύγετε αυτές τις βραχυπρόθεσμες διαφυγές ροής κεφαλαίου. Δεύτερον, ο **επιθετικός στόχος**, που λιγότερο αφορά εσάς και περισσότερο αφορά την πολιτεία, είναι η μέσω μακροπρόθεσμων τοποθετήσεων προσέλκυση κεφαλαίου. Αυτό προϋποθέτει άλλο κλίμα, σημαίνει ευκαιρίες για επενδύσεις, σημαίνει αποδοτικότητα των επενδύσεων, σημαίνει προοπτικές ανάπτυξης της οικονομίας μας.

Η προοπτική της ανάπτυξης και οι εκσυγχρονισμοί αποτελούν τον κρίσιμο παράγοντα για να μπορέσει το πιστωτικό σύστημα να γίνει φορέας ανάπτυξης. Πρέπει ακόμα οι τράπεζες να αντιληφθούν ότι δεν είναι πια οι ενδιάμεσοι διανεμητές κάποιων διαθεσίμων της οικονομίας. Μπορεί και πρέπει να γίνουν οι διαμεσολαβητές σε άλλες μορφές χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Και εδώ έρχεται ο ρόλος της Εθνικής Τράπεζας.

Δεν είναι μόνο οι καινοτομίες ή οι νέες υπηρεσίες που πρέπει να γίνουν. Αλλά αυτό αφορά όλο το πιστωτικό σύστημα. Υπάρχει ένα μεγάλο πρόβλημα στις ελληνικές τράπεζες. Η Εθνική Τράπεζα, όμως, ειδικά η Εθνική Τράπεζα, μπορεί να το ξεπεράσει. Το πιστωτικό σύστημα στη χώρα μας μόλις και μετά βίας αντιμετώπισε τη διεθνοποίηση, πολύ περισσότερο την παγκο-

σμιοποίηση σήμερα της οικονομίας και του πιστωτικού συστήματος, μέσα από μια αδυναμία ουσιαστικά να επεκταθεί όχι στις διεθνείς αγορές κεφαλαίων, αλλά ακόμα και στις εθνικές αγορές άλλων χωρών, παρά μόνο μέσα από τη διαδικασία προσέλκυσης κάποιων καταθέσεων του ελληνισμού.

Και αυτό ουσιαστικά μόνο η Εθνική Τράπεζα το κατόρθωσε. Πρέπει τώρα σταδιακά, βαθμιαία, να αξιοποιήσουμε αυτόν το μοχλό, αλλά όχι τόσο το συνάλλαγμα όσο κυρίως τη γνώση και τις ικανότητες του απόδημου ελληνισμού, για να εμπλουτίσουμε τα αντικείμενα των τραπεζών και ιδιαίτερα της Εθνικής Τράπεζας. Τώρα πια παίζει μεγάλο ρόλο το Χαρτοφυλάκιο της Εθνικής Τράπεζας. Ωστε να περάσουμε από την προσέλκυση καταθέσεων του ελληνισμού στην κατάκτηση ορισμένων ξένων αγορών, για να μπούμε δυναμικά με τη διεθνοποίηση, που νομίζω είπε ο εκπρόσωπος της Διοίκησης αλλά και ο εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, στις διεθνείς συνεργασίες.

Γιατί πρέπει να αξιοποιήσουμε πράγματι διεθνείς συνεργασίες, όχι όμως από θέση αδυναμίας. Η Εθνική Τράπεζα έχει το πλεονέκτημα να μπει δυναμικά σε αυτό. Θέλω ακόμα να πω μερικά πράγματα σε σχέση με το κράτος και το πιστωτικό σύστημα. Υπάρχει κίνδυνος να πάμε πάλι σε αφορισμούς. Είμαι από αυτούς που πιστεύουν ότι πρέπει να κτυπηθεί ο κρατισμός. Στην Ελλάδα είχαμε έναν ιδιότυπο κρατισμό και όχι μόνο τα τελευταία χρόνια κύριε Μπασιάκο. Από συστάσεως του ελληνικού κράτους. Εναν κρατισμό που ισοπέδωνε την αγορά, αλλά μέσω της αγοράς. Ενα τμήμα της αγοράς πάντα, συνήθως το κερδοσκοπικό, όχι το παραγωγικό, ήλεγχε το πιστωτικό σύστημα, κατεύθυνε τις δουλειές του πιστωτικού συστήματος. Και είχαμε το γνωστό κράτος - ψυγείο παγωμένων πιστώσεων. Είχαμε το γνωστό κράτος, το οποίο ήταν θερμοκήπιο προβληματικών επιχειρήσεων.

Και βεβαίως πρέπει να ομολογήσουμε ότι είδαμε και το κράτος επί ΠΑΣΟΚ που δούλευε σαν αμορτισέρ στην ουσία, εξυγίανσης ξένων προς το πιστωτικό σύστημα τομέων της οικονομίας, με επιβάρυνση του πιστωτικού. Η ατελής σφορη, κατά τη γνώμη μου, επιλογή του ξεπουλήματος σήμερα, όχι μόνο δεν θα βοηθήσει αλλά θα οδηγήσει σ' ένα καινούριο κράτος, το κράτος - υπεραγορά διάθεσης προϊόντων κατεδάφισης.

Και την κατεδάφιση θα την πληρώσει το πιστωτικό σύστημα, γιατί με τον τρόπο που προωθείται το ξεπούλημα θα διαγραφούν όλες οι οφειλές προς το πιστωτικό σύστημα και τότε θα έχουμε κατάρρευση του πιστωτικού συστήματος. Πρέπει εδώ και σήμερα να σταματήσει αυ-

τή η επιλογή. Και να προωθηθεί η γνωστή στρατηγική που τη λέγαμε «στρατηγική Γιάνναρου» της Οικουμενικής. Και να προωθηθεί το 6ο και το 7ο άρθρο του σχετικού νόμου που έχει ακυρωθεί και που είχε προωθηθεί με τη συμβολή των τότε τραπεζιτών. Ωστε οι ίδιοι οι τραπεζίτες μαζί με τους εργαζόμενους να μπορέσουν πράγματι να βρουν τη λύση των προβληματικών επιχειρήσεων. Και όχι να βγάλουν στο σφυρί στην ουσία τις οφειλές προς το πιστωτικό σύστημα, κάνοντας καινούριους προνομιούχους.

Υπάρχουν οι σχέσεις του κράτους. Το κράτος πρέπει να συνεχίσει να παίζει το ρόλο του, αλλά ένα ρόλο που δεν θα παρεμβαίνει στην καθημερινή δουλειά της Τράπεζας. Αλίμονο όμως αν χαθεί ο δημόσιος χαρακτήρας ορισμένων τραπεζών. Τι είναι οι επιλογές που γίνονται στην Κοινότητα; Μήπως είναι επιλογές από την αγορά; Φυσικά όχι. Είναι διακρατικές παρεμβάσεις και μάλιστα παρεμβάσεις των ισχυροτέρων κρατών.

Αρα εμείς είμαστε υποχρεωμένοι να αντιμετωπίσουμε, με δικές μας παρεμβάσεις του κράτους, να αντιμετωπίσουμε τις παρεμβάσεις των άλλων και να απελευθερώσουμε πράγματι την καθημερινή διεύθυνση και την τακτική των τραπεζών από το θανάσιμο εναγκαλισμό του κράτους. Πρέπει όμως να διαφυλαχτεί ο δημόσιος χαρακτήρας των δημόσιων τραπεζών και να προωθηθεί η λειτουργία με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια. Δεν πρέπει να τρομάζει το κράτος. Η Ιαπωνία έχει παρέμβαση ισχυρότατου κράτους, που οδήγησε στην απελευθέρωση πράγματι και του πιστωτικού συστήματος. Οι 4 δράκοι της Απω Ανατολής που είπα πριν, έχουν σαφή παρέμβαση του κράτους και ξέφυγαν από την υπανάπτυξη και σήμερα είναι μεγάλοι ανταγωνιστές ακόμα και της Γερμανίας ή των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής.

Μην μας τρομάζουν οι φράσεις. Να βρούμε τη χρυσή τομή. Υπάρχουν και οι περιοριστικοί παράγοντες που πρέπει σήμερα να αντιμετωπίσουμε. Τους περισσότερους τους ανέφερε εύστοχα θεωρώ ο Σύλλογος. Είναι το μικρό μέγεθος, η αστάθεια της επιχειρησιακής συμπεριφοράς, η περιορισμένη τεχνολογική και ανταγωνιστική βάση και ένα ανίσχυρο κυριολεκτικά, ίσως και ανίκανο μάντζεμντ των μη τραπεζικών υποθέσεων. Θα δημιουργηθούν τεράστια προβλήματα επίσης στη βιομηχανία, στις εξαγωγές, στον αγροτικό τομέα. Αυτά δεν είναι δουλειά όμως της Εθνικής Τράπεζας. Είναι δουλειά της πολιτείας, της πολιτείας στο σύνολό της, Κυβέρνησης και Αντιπολίτευσης, και είναι κρίμα που δεν είναι εδώ η κυβέρνηση.

Εχουμε επίσης δύο μεγάλα προβλήματα. Το πρώτο είναι οι δανειακές ανάγκες του δημοσίου

και η υποχρέωση των τραπεζών μέχρι σήμερα να ενισχύουν στην ουσία τις δανειακές ανάγκες, μέσα από την υποχρέωση και τη δέσμευση των τραπεζών.

Αυτό πρέπει πράγματι βαθμιαία να καταργηθεί. Συμφωνούμε. Έτσι και αλλιώς θα είμαστε υποχρεωμένοι να το πράξουμε όταν θα έρθει η οικονομική και νομισματική ένωση και καλώς ξεκινάμε. Άκουσα βεβαίως σήμερα ότι ξεκινάει με δέκα ποσοστιαίες μονάδες μέχρι 1/7/90 με στόχο το 93 να φτάσουμε στο 0. Αυτό είναι λάθος.

Το χρονοδιάγραμμα θα οδηγήσει σε τρομακτικές ανάγκες εξεύρεσης καινούριων κεφαλαίων. Και θα πυροδοτήσει ξανά το δημόσιο χρέος. Θα ανεβάσει την εξυπηρέτησή του. Πιστεύω ότι πρέπει να είναι πολύ πιο ήπια η διαδρομή, πρέπει να αξιοποιήσει το σύνολο της μεταβατικής περιόδου που έχουμε μέχρι το 1994. Το 1991 δεν πρέπει να επιχειρηθεί, πρέπει να γίνει μόνο αν πέσει ο πληθωρισμός. Κύριοι τραπεζίτες, είτε το θέλετε, είτε δεν το θέλετε, είστε υποχρεωμένοι να αντιμετωπίσετε μέσα σε λίγο χρονικό διάστημα, ανεξάρτητα από τη θέληση της κυβέρνησης ή της αντιπολίτευσης, την επαναδιαπραγμάτευση του εσωτερικού δημόσιου χρέους και βεβαίως και του κοινωνικοασφαλιστικού χρέους. Είχα υπολογίσει ότι, δυστυχώς παρά τα μέτρα που εξαγγέλθηκαν, κανένα ουσιαστικό μέτρο δεν πάρθηκε, παρά τα νομοσχέδια περί εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης που καμίας εφαρμογής δεν έτυχαν.

Θα έχετε να αντιμετωπίσετε χρέη του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος πάνω από 1 τρισ. δρχ. στο τέλος του '91, έναντι 476 δισ. το 1988. Στην ουσία από πιστωτικό σύστημα

θα είναι εξαρτημένο από την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους και από το κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα και όχι το αντίστροφο. Αρα, για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε στην αποδέσμευση, που είναι το θετικό για τις τράπεζες, πρέπει να πάμε στην επαναδιαπραγμάτευση για να ξεκινήσει από γερή βάση η σχέση Δημοσίου και Τραπεζών.

Αυτό είναι καθοριστικό ζήτημα για να προχωρήσουμε σε όλα τα άλλα. Το πιστωτικό σύστημα αποτελεί το σημείο - κλειδί για την ανάπτυξη της χώρας μας και πρέπει βεβαίως να ακούσετε κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, όσο είστε στην κυβέρνηση, να ακούσετε τις φωνές των εργαζομένων. Πρέπει να σταματήσετε να κρίνετε τα πράγματα με υπολογισμούς μικροκομματικούς. Η υπόθεση της οικονομίας είναι δύσκολη. Εγώ δεν λέω ότι χρεωκόπησε η οικονομία. Δεν θα κάνω αυτό που γινόταν παλιότερα, αντιπολίτευση στην ελληνική οικονομία. Η εθνική οικονομία δεν έχει χρεωκοπήσει. Κατά τη γνώμη μου έχει χρεωκοπήσει η πολιτική που ασκείται σήμερα. Αυτή ή πρέπει να αλλάξει ή να αλλάξει ο φορέας της πολιτικής της.

Αυτό το δίλημμα φυσικά δεν είναι δίλημμα των τραπεζών, ούτε των συλλόγων. Είναι δίλημμα που αφορά τους πολίτες, την κοινωνία και σε τελευταία ανάλυση τη Βουλή των Ελλήνων. Περιμένοντας τα αποτελέσματα αυτά, εγώ εύχομαι κάθε επιτυχία στο Σύλλογό σας, εκ μέρους του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ και του Εκτελεστικού Γραφείου της Κεντρικής Επιτροπής. Εύχομαι κάθε επιτυχία στη σημερινή Ημερίδα σας και σας ευχαριστώ για τη μεγάλη, σοβαρότατη πρωτοβουλία που πήρατε.

**Παρέμβαση Συνασπισμού
από το μέλος της Πολιτικής Επιτροπής
Γιάννη Τόλιο**

Αγαπητοί φίλοι, εκ μέρους της Εκτελεστικής Γραμματείας του Συνασπισμού χαιρετίζω τη σημερινή σας Ημερίδα και εύχομαι τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα στην πρωτοβουλία που πήρατε.

Δεν σας κρύβω ότι θεωρούμε ιδιαίτερα θετική τη σημερινή Ημερίδα που ανοίγει το διάλογο σε ένα πολύ σημαντικό ζήτημα, το ρόλο της Εθνικής Τράπεζας στην ελληνική οικονομία, ενός από τα σημαντικότερα πιστωτικά και οικονομικά ιδρύματα που έχει αυτή τη στιγμή η ελληνική οικονομία.

Αγαπητοί φίλοι, δεν χωράει αμφιβολία ότι η Εθνική Τράπεζα, όπως και όλο το τραπεζικό σύστημα, αντιμετωπίζουν σήμερα σοβαρά αδιέξοδα, για τα οποία χρειάζεται κάποτε να μιλήσουμε, και για τις αιτίες, γιατί επιτρέψτε μου μια μικρή αναφορά - παρένθεση, οι προηγούμενοι ομιλητές και οι εκπρόσωποι των κομμάτων έκαναν επισημάνσεις για προβλήματα αλλά δεν μίλησαν καθόλου για ευθύνες. Εχω τη γνώμη ότι αυτό δεν πρέπει να μας διαφεύγει από την προσοχή μας, γιατί εάν σήμερα η Εθνική Τράπεζα και το τραπεζικό σύστημα και η οικονομία αντιμετωπίζει ένα αναπτυξιακό αδιέξοδο, τεράστια οικονομικά προβλήματα, είναι αποτέλεσμα πολιτικών επιλογών και ενός τρόπου λειτουργίας της οικονομίας που σαφώς έβαλε τη σφραγίδα του σε αυτά τα προβλήματα.

Πιστεύω ότι στις σημερινές συνθήκες, το καίριο πρόβλημα που έχουμε μπροστά μας είναι οπωσδήποτε να δούμε ποιες είναι οι κατάλληλες αλλαγές που χρειάζεται να γίνουν στο τραπεζικό σύστημα και ειδικότερα πάνω στο θέμα μας

που αφορά την Εθνική Τράπεζα, έτσι ώστε υπολογίζοντας τις διαδικασίες διεθνοποίησης και ολοκλήρωσης, αυτό έχει τεράστια σημασία, να δούμε βέβαια τις νέες προκλήσεις που εμφανίζονται μπροστά μας και να θέσουμε ή τουλάχιστον να χαράξουμε εκείνες τις προϋποθέσεις, να εξασφαλίσουμε εκείνες τις προϋποθέσεις και εκείνους τους όρους που θα σηματοδοτήσουν μια νέα πορεία για το τραπεζικό σύστημα και την ελληνική οικονομία.

Το όλο πρόβλημα σήμερα, τουλάχιστον για να περάσω στο θέμα της σημερινής μας Ημερίδας γιατί σίγουρα η παράθεση προγραμματικών επεξεργασιών έχει σημασία, αλλά να μιλήσουμε και κάπως και για το πρόβλημα που νομίζω ότι απασχολεί τη σημερινή Ημερίδα, το πρόβλημα που λέγεται Εθνική Τράπεζα. Το πρόβλημα αιχμής λοιπόν συμπυκνώνεται στο θέμα της ιδιωτικοποίησης. Και εμφανίζεται το ερώτημα, στο κατά πόσο καταρχήν αυτή η πολιτική της ιδιωτικοποίησης, που προωθεί σήμερα η κυβέρνηση στο τραπεζικό σύστημα και ειδικότερα στην Εθνική Τράπεζα, γιατί στην ουσία περί αυτού πρόκειται, είναι σε θέση να δώσει αποτελεσματική και κατάλληλη λύση στα αδιέξοδα που αντιμετωπίζει σήμερα η Εθνική Τράπεζα.

Και ειδικότερα στο επίμαχο πρόβλημα της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου. Φυσικά δεν έχω πρόθεση να κάνω ειδική ανάλυση, όμως σαφώς επειδή είναι ένα από τα κεντρικά προβλήματα που απασχολεί σήμερα το τραπεζικό σύστημα και ειδικότερα τους εργαζόμενους στις τράπεζες, νομίζω ότι έχει ιδιαίτερη σημασία να δούμε τις προϋποθέσεις εκείνες, έτσι ώστε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που είναι α-

ναγκαία, να μην οδηγήσει σε μια ιδιωτικοποίηση, σε απώλεια του δημόσιου χαρακτήρα της Εθνικής, να αποκαταστήσει το δείκτη δανειακής φερεγγυότητας σύμφωνα με τις κοινοτικές οδηγίες, και θεωρούμε ότι δεν είναι μοιραία και αναπόφευκτη αυτή η αντίληψη που κυκλοφορεί ή τουλάχιστον καλλιεργείται, ότι δεν υπάρχει άλλη λύση, δεν υπάρχουν κεφάλαια, είτε του κράτους είτε των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου που βρίσκονται στην Εθνική Τράπεζα, δεν υπάρχουν λοιπόν κεφάλαια άρα να τα αναζητήσουμε σε ιδιώτες και σε πολυεθνικές.

Εκεί είναι λοιπόν το όλο πρόβλημα. Κατά τη γνώμη μου, χρειάζεται να δούμε και σε σχέση με τη μέχρι τώρα πορεία, αλλά ειδικότερα, να αναζητήσουμε εάν με κάποιες άλλες ιεραρχήσεις και πόροι οι οποίοι υπάρχουν από το Δημόσιο με την αλλαγή και την ορθολογικότερη διαχείριση αυτών των δημοσίων πόρων, αλλά και εξοικονόμηση πόρων μέσα από όλη αυτή την τεράστια φοροδιαφυγή. Δεν θα επεκταθώ σε όλο το πρόβλημα της δημοσιονομικής διαχείρισης, αλλά σαφώς όταν μιλάμε για Εθνική Τράπεζα και μιλώντας για τέτοιους σημαντικούς οικονομικούς οργανισμούς και ομίλους, δεν μπορούμε να αποφύγουμε την αναφορά μας στα γενικότερα οικονομικά μεγέθη, στις γενικότερες εκείνες προϋποθέσεις που μπορεί να αντιμετωπιστούν και τα προβλήματα τέτοιων οργανισμών.

Υπάρχει, κατά τη γνώμη μου, η δυνατότητα με μια άλλη δημοσιονομική διαχείριση να εξασφαλιστούν κονδύλια προκειμένου να μην απωλεστεί ο δημόσιος χαρακτήρας της Εθνικής Τράπεζας. Και πάνω από όλα πιστεύω ότι εκτός από αυτή τη γενικότερη επιλογή και θέληση, που είναι οπωσδήποτε θέμα πολιτικών επιλογών, υπάρχει και το μεγάλο θέμα ότι μπορεί να γίνει μια πολιτική αναδιάρθρωσης ή καλύτερα εξυγίανσης του Χαρτοφυλακίου της Εθνικής, έτσι ώστε να εξοικονομηθούν οι πόροι.

Μπορεί επίσης να μοιραστούν και μετοχές από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, χωρίς να απωλεστεί ο δημόσιος έλεγχος στην Εθνική και όχι σε λίγα χέρια, αλλά να γίνει μια διασπορά μετοχών. Επίσης θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και δάνεια αναπτυξιακού χαρακτήρα, έτσι ώστε να δοθεί η δυνατότητα να παίζει η Εθνική Τράπεζα έναν άλλο ρόλο, αντιμετωπίζοντας επίσης και αυτό το πρόβλημα που έχει σήμερα και είναι αναγκαίο να αντιμετωπίσει - την ανάγκη διεύρυνσης του κεφαλαίου της.

Εμφανίζεται όμως το ερώτημα, αγαπητοί φίλοι: Απλώς και μόνο με το να διατηρήσουμε το δημόσιο χαρακτήρα της Εθνικής ή να είναι τέλος πάντων με την ευρεία έννοια κάτω από τον έλεγχο του Δημοσίου, αυτό και μόνο αρκεί για να εξασφαλιστεί ή να αντιμετωπιστεί το πρό-

βλημα που λέγεται σήμερα Εθνική και γενικότερα του τραπεζικού συστήματος; Φυσικά η ζωή έχει δώσει απάντηση και επιτρέψτε μου σε αυτό, σήμερα εμφανίζονται, χρειάζεται να το τονίσουμε, εμφανίζονται εκπρόσωποι πολιτικών κομμάτων που καταδικάζουν τον κρατισμό, αλλά σε ένα γενικό και αφηρημένο επίπεδο, χωρίς όμως να περνάνε στην ουσία και στις επιλογές αυτού του κρατισμού που εφαρμόστηκαν.

Και ακόμα το πιο σημαντικό που έχουμε μπροστά μας είναι να δούμε εάν αυτές οι επιλογές του κρατισμού, της επέκτασης δηλαδή του κράτους στην οικονομία, εξυπηρέτησε κάποια συγκεκριμένα συμφέροντα, μήπως αυτή η πολιτική τώρα των ιδιωτικοποιήσεων από την άλλη πλευρά, εξακολουθεί να ενισχύει με έναν άλλο τρόπο πάλι αυτά τα ίδια μεγάλα συμφέροντα. Και ειδικότερα στις σημερινές συνθήκες και κάποια συμφέροντα των πολυεθνικών εταιριών.

Ο εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας έκανε αναφορά ότι χρειάζεται να κάνουμε αλλαγή νοοτροπίας. Κατά τη γνώμη μου, το κύριο είναι να δούμε αλλαγή πολιτικής, γιατί η νοοτροπία παίζει σίγουρα και αυτή ρόλο, αλλά πρώτα και κύρια χρειάζεται να δούμε αυτή την αλλαγή πολιτικής, μια τέτοια πολιτική που θα μπορέσει να δώσει ώθηση και στα αδιέξοδα της Εθνικής, ώστε να αντιμετωπίσει τα προβλήματά της, καθώς επίσης και στο τραπεζικό σύστημα. Και ποια είναι η πολιτική στη συγκεκριμένη περίπτωση; Όχι γενικά και αφηρημένα ενός εκσυγχρονισμού, γιατί υπάρχουν πολλών ειδών εκσυγχρονισμοί. Μπορεί κάποιος να προσεγγίσει το θέμα του εκσυγχρονισμού τεχνοκρατικά, ουδέτερα, άχρωμα, αλλά μπορεί να δει καλύτερα τις οικονομικές και κοινωνικές στοχεύσεις που μπορεί να έχει αυτός ο εκσυγχρονισμός. Και ο **Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου** δίνει ακριβώς την έννοια του εκσυγχρονισμού, αυτή την οικονομική και κοινωνική διάσταση που αποτελεί προϋπόθεση για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματά τους.

Είναι ανάγκη λοιπόν με λίγα λόγια να τονίσουμε ότι αυτή η πολιτική του εκσυγχρονισμού έχει τις γενικές και ειδικότερες απαιτήσεις της. Οι γενικές απαιτήσεις πρέπει να επιχειρούν μια άλλη πορεία για την ελληνική οικονομία, μια πορεία που σίγουρα έχει σημασία να θέτουμε στο κέντρο της ανάπτυξης τον παράγοντα άνθρωπο. Αλλά ταυτόχρονα πρέπει, εσωτερικοποιώντας την αναπτυξιακή μας αντίληψη στη διάσταση της διεθνοποίησης και της διαδικασίας της ολοκλήρωσης, να βλέπουμε αυτή την αναπτυξιακή πορεία και να απαντάμε όχι γενικά και αφηρημένα κάποια ανάπτυξη ποσοτικού χαρακτήρα, αλλά τι είδους ανάπτυξη, πόση ανάπτυξη και σε όφελος τίνος.

Και έχει σημασία εδώ να δούμε και τις προδια-

γραφές από την άποψη ενός προγράμματος που θα υπολογίζει τις εξελίξεις στο διεθνή χώρο, ενός προγράμματος που θα βάζει κάποιες τέτοιες εθνικοκεντρικές επιλογές, όχι με την έννοια ενός εθνοαπομονωτισμού, αλλά εθνικοκεντρικές επιλογές, με τέτοιο τρόπο που θα προσαρμόζουν τη χώρα στο διεθνή καταμερισμό εργασίας και δεν θα την αφήνουν απλώς σε μια παθητική προσαρμογή, σε μια προσαρμογή τέτοια που τελικά το αποτέλεσμα είναι αυτή η φράση «ό,τι θέλει προκύψει». Γιατί περί αυτού πρόκειται.

Η σημερινή αναπτυξιακή πολιτική και προσαρμογή της χώρας στις απαιτήσεις της διεθνοποίησης και στις ανάγκες μιας αναβάθμισης της χώρας στο διεθνή καταμερισμό εργασίας, δυστυχώς εκ μέρους της κυβέρνησης είναι να αφήνεται ελεύθερα στους νόμους της αγοράς και που βέβαια σε μια αδύνατη οικονομία, σε μια οικονομία που βγαίνει στο διεθνή χώρο με όχι ανταγωνιστικές προϋποθέσεις, όχι ίσως σε όλες τις περιπτώσεις αλλά κατά βάση και κατά κράτος, όχι όμως με αυτές τις προϋποθέσεις, νομίζω ότι το θέμα της αντιμετώπισης της Εθνικής και άλλων τέτοιων μονάδων, όπως και κρατικών επιχειρήσεων, δηλαδή να μπορούν να παίζουν έναν ουσιαστικό, έναν αποφασιστικό ρόλο στη στήριξη μιας άλλης αναπτυξιακής πολιτικής, αυτός λοιπόν ο ρόλος πρέπει να διασφαλιστεί και πιστεύω ότι ο δημόσιος χαρακτήρας της Εθνικής συνδέεται ιδιαίτερα με αυτόν τον αναπτυξιακό ρόλο που μπορεί να παίξει, διαφορετικά δεν θα έχουμε περιθώρια.

Να έχουμε δηλαδή κάποιους άξονες, κάποιους μοχλούς που θα επιδιώκουμε αποτελεσματικότερη προσαρμογή, αποδοτικότερη στις ανάγκες αυτές που μας επιβάλλει σήμερα η διεθνοποίηση. Θα ήθελα να αναφερθώ τώρα ειδικότερα στο θέμα αυτό του εκσυγχρονισμού όσον αφορά στο πλαίσιο της Εθνικής. Φυσικά δεν έχω στόχο και δεν μπορώ να δώσω ένα αναλυτικό διάγραμμα για το τι ακριβώς πρέπει να γίνει, αυτό άλλωστε είναι θέμα και των συνδικαλιστικών φορέων και άλλων κοινωνικών φορέων. Πιστεύω ο σημερινός προβληματισμός θα συμβάλει προς αυτό, αλλά σίγουρα αυτός ο εκσυγχρονισμός που πρέπει να έχει προοδευτικό συνολικά χαρακτήρα, αυτός είναι ο ουσιαστικός διαχωρισμός από οποιοσδήποτε άλλες τεχνοκρατικές ή ουδέτερες ή άχρωμες ή αν θέλετε ποτέ δεν είναι άχρωμες και ουδέτερες, αλλά εξυπηρετούν ορισμένες συγκεκριμένες επιλογές, απλώς όμως στο όνομα ενός εκσυγχρονισμού προσπαθούν να καλυφθούν κάποιες άλλες επιλογές.

Εμείς λοιπόν, ο **Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου**, θεωρεί ότι χρειάζεται ένας προοδευτικός εκσυγχρονισμός. Σε αυτό το

πλαίσιο πρέπει να αγκαλιάζει και τον οργανωτικό τεχνολογικό τομέα, με τις σύγχρονες μεθόδους μάντζμεντ, με μηχανοργάνωση, με αυτοματοποίηση συναλλαγών και άλλα. Το λειτουργικό εκσυγχρονισμό που συνδέεται με τη διαφάνεια, τον έλεγχο στις βασικές λειτουργίες της Τράπεζας, χτύπημα των πελατειακών σχέσεων, αξιοκρατία στη διοίκηση πρώτα από όλα και είναι εντελώς όχι απλώς ανεδαφικό, είναι και αντικανονικό με βάση την υπάρχουσα δέσμευση που έχει η σημερινή κυβέρνηση από παλιότερα, στο να διορίζονται οι διοικητές μεγάλων κρατικών οργανισμών, ακόμα και τραπεζικών οργανισμών, με έγκριση της Βουλής μέσα από εξέταση κάποιων κριτηρίων, έτσι ώστε να συμβάλει αποδοτικότερα στη λειτουργία του Οργανισμού.

Και δυστυχώς αυτόν τον θετικού χαρακτήρα εκσυγχρονισμό που τον είχε δεχτεί, δυστυχώς τώρα ακόμα και σε αυτό δείχνετε αδύναμοι, φοβισμένοι, προκειμένου να δώσει μια άλλη ώθηση στη λειτουργία της Τράπεζας. Ακόμα χρειάζεται να δούμε αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου καθώς επίσης και ουσιαστική συμμετοχή των εργαζομένων.

Μια τρίτη διάσταση αυτού του εκσυγχρονισμού είναι η στρατηγική της ανάπτυξης. Εδώ έχουμε και υπάρχει η ανάγκη για επέκταση εργασιών σε νέα οπωσδήποτε τραπεζικά προϊόντα, αναφέρθηκαν νομίζω, δεν χρειάζεται να περάσω αναλυτικά. Χρειάζεται αναβάθμιση της δραστηριότητας της Τράπεζας σε τομείς τέτοιους που εξυπηρετούν κεντρικές αναπτυξιακές επιλογές της ελληνικής οικονομίας, αν θέλετε με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, αλλά, εν πάσει περιπτώσει, η Εθνική Τράπεζα σαν όμιλος ολόκληρος έχει την ΕΛΕΒΜΕ. Από χρόνια, η φιλοδοξία και οι εξαγγελίες της ήταν να προχωρήσει και να προωθήσει ορισμένες μεγάλες βιομηχανικές επενδύσεις.

Επιτέλους, πέρασαν δεκαετίες, εξαγγέλθηκαν επί προηγούμενων κυβερνήσεων της Νέας Δημοκρατίας, εξαγγέλθηκαν από όλες τις προηγούμενες κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, δυστυχώς όμως μεγάλα τέτοια αναπτυξιακά έργα, μεγάλες αναπτυξιακές βιομηχανικές επενδύσεις, δυστυχώς έχουν μείνει ακόμα στα χαρτιά και για τα οποία βέβαια κατ' επανάληψη έχει αποδειχτεί η σκοπιμότητα και η σημασία τους για την ελληνική οικονομία. Και μιλάμε και για το έργο του πετροχημικού, όπως επίσης και για επενδύσεις που σήμερα καρκινοβατούν και είναι αμφισβητούμενη η προώθησή τους.

Χρειάζεται τέλος να δούμε ότι υπάρχει και η ανάγκη εξυγίανσης του Χαρτοφυλακίου, καθώς επίσης και για το μεγάλο θέμα του εκσυγχρονισμού των εργασιακών σχέσεων, εάν αναφέρεται προς το τέλος μειώνεται η σημασία που είναι

ο καθοριστικός παράγοντας, ο παράγοντας άνθρωπος, για να έχει μια άλλη πορεία η Εθνική που συνεπάγεται το στοιχείο της αξιοκρατίας, της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης, της εξασφάλισης των εργασιακών δικαιωμάτων με προστασία πρώτα από όλα του εισοδήματος και άλλων εργασιακών αιτημάτων.

Την αντιμετώπιση, την αναβάθμιση του ρόλου του προσωπικού στη λειτουργία της Τράπεζας, με εξασφάλιση ουσιαστικής συμμετοχής και άλλα.

Αγαπητοί φίλοι, θέλω να επισημάνω ότι ο εκσυγχρονισμός που προτείνει ο Συνασπισμός, ο προοδευτικός προσανατολισμός του, στο σύνολό του βρίσκεται στον αντίποδα αυτής της πολιτικής που ακολουθεί σήμερα η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Είναι σαφές ότι δεν μπορεί να τον προωθήσει αυτόν τον εκσυγχρονισμό η Νέα Δημοκρατία, αλλά σαφώς πτυχές του, πλευρές του, μπορούν να υλοποιηθούν, να υιοθετηθούν, με την προϋπόθεση ότι θα υπάρχει και η παρέμβαση των εργαζόμενων, του συνδικαλιστικού κινήματος και μέσα στην Εθνική και στο χώρο των τραπεζών και γενικότερα του συνδικαλιστικού κινήματος.

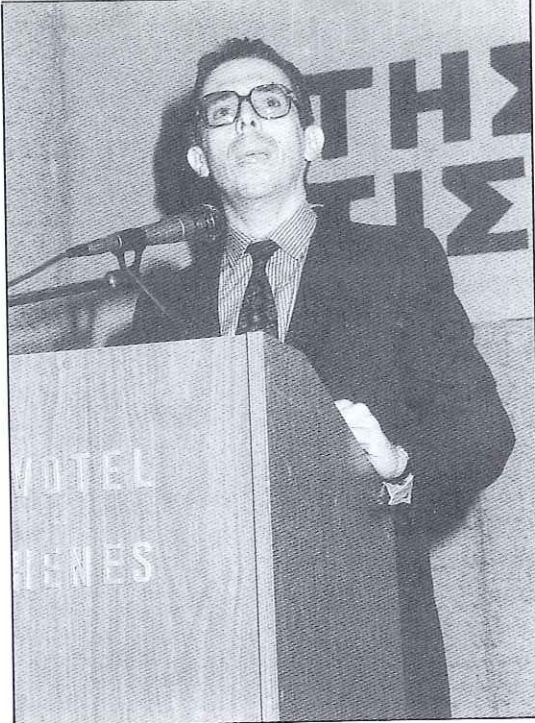
Κατά συνέπεια, απέναντι στην πολιτική της ιδιωτικοποίησης που εξυπηρετεί κατ' εξοχήν μεγάλα ιδιωτικά συμφέροντα και τραπεζικά συγκροτήματα, χρειάζεται να εφαρμοστεί μια άλλη πολιτική αναβάθμισης και εξυγίανσης του

ρόλου της Εθνικής στην εθνική οικονομία. Η πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων που προωθεί η κυβέρνηση είναι μια άλλη όψη αυτής της πολιτικής, είναι η πολιτική που είχαν εφαρμόσει οι προηγούμενες κυβερνήσεις της Νέας Δημοκρατίας και για αυτό ακριβώς, κατά τη γνώμη μας, δεν είναι αποτελεσματική.

Νομίζω ότι η μέχρι σήμερα πορεία και η απόπειρα για προώθηση ιδιωτικοποιήσεων, αλλά και η όλη λογική, δεν έχει αφήσει σε κανέναν αμφιβολία ότι δεν πρόκειται να φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Αγαπητοί φίλοι, με βάση τα παραπάνω θα ήθελα να πω ότι ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου, όχι μόνο χαιρετίζει τη σημερινή Ημερίδα, αλλά γενικά υποστηρίζει, ενισχύει, κάθε προβληματισμό, κάθε προσπάθεια που κάνει το συνδικαλιστικό κίνημα και οι μαζικοί φορείς, προκειμένου να δώσουν σωστή ώθηση σε σοβαρά προβλήματα και θεωρούμε ιδιαίτερα θετικό το γεγονός ότι ο Σύλλογος της Εθνικής, όπως και άλλοι συνδικαλιστικοί φορείς και αυτό είναι θετικό πιστεύω για το συνδικαλιστικό κίνημα, πέρα από τα στενά συνδικαλιστικά αιτήματα, τα εργασιακά στενά, ανοίγει ένα διάλογο, αναβαθμίζει την παρέμβασή του στα κοινωνικά προβλήματα και πιστεύω ότι σε αυτό το πεδίο το συνδικαλιστικό κίνημα έχει ένα λαμπρό μέλλον.

Ευχαριστώ για την πρόσκληση και εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες της Ημερίδας σας.

Παρέμβαση Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων από τον εκπρόσωπο κ. **Κουκλένη**

Στη σύντομη ομιλία μου δεν θα αναφερθώ στο τι πρέπει να γίνει στην Εθνική για να βελτιώσει την παραγωγικότητά της. Νομίζω είναι ένα θέμα που δεν πρέπει να αφορά ούτε άλλους συνδικαλιστικούς οργανισμούς, ούτε ακόμη και πολιτικά κόμματα. Και αν ακόμη το θέμα της ιδιοκτησίας είναι θέμα πολιτικό, σίγουρα δεν πρέπει να είναι θέμα πολιτικό το πώς πρέπει να διοικείται μια σύγχρονη τράπεζα, η οποία είτε είναι κρατική, είτε όχι, πρέπει να διοικείται με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και επομένως χωρίς παρεμβάσεις από έξω.

Ανήκει νομίζω στη Διοίκηση, στη διεύθυνση, στο σύνολο του προσωπικού μιας τράπεζας να χαράξει τη σωστή στρατηγική και να την ακολουθήσει. Θα αναφερθώ λοιπόν, στη σύντομη τοποθέτησή μου, στο τι περιμένει η βιομηχανία από μια σύγχρονη τράπεζα. Οι προκλήσεις της νέας εποχής είναι εξαιρετικά έντονες και στο χώρο της βιομηχανίας. Η ανάγκη είναι επιτακτική, χρονικά όρια δεν υπάρχουν πλέον, η βιομηχανία θα πρέπει να αυξήσει την ανταγωνιστικότητά της διεθνώς και να γνωρίσει ρυθμούς βελτίωσης της παραγωγικότητας, ανώτερους από εκείνους των άλλων βιομηχανικών κρατών.

Η βελτίωση της παραγωγικότητας δεν είναι απλή υπόθεση. Σημαίνει διάγνωση των αδυναμιών, αναδιοργάνωση των λειτουργιών, εκπαίδευση, αλλαγή στην νοοτροπία, ευελιξία, ολική ποιότητα, συνεχή προσπάθεια μείωσης του κόστους και βέβαια επενδύσεις. Όχι μόνο επενδύσεις αλλά και επενδύσεις. Κάτω από αυτό το πρίσμα, το πρίσμα της βελτίωσης της παραγωγικότητας, ο περιορισμός του κόστους των κε-

φαλαίων είναι για τη βιομηχανία σημαντικό μέλημα. Και αναφέρομαι στο κόστος του κεφαλαίου και όχι στο κόστος του χρήματος. Διότι οι επιχειρήσεις, τουλάχιστον οι μεγαλύτερες από αυτές, έχουν τη δυνατότητα να αντλούν κεφάλαια και από το τραπεζικό σύστημα, τα συνήθη δανειακά κεφάλαια, και από το Χρηματιστήριο πάλι μέσω του τραπεζικού συστήματος.

Τι περιμένει λοιπόν η ελληνική βιομηχανία από μια σύγχρονη και δυναμική τράπεζα; Περιμένει συμβουλές, ακόμη και καθοδήγηση για τη σωστή χρηματοδότηση, ώστε να ελαχιστοποιείται το κόστος των κεφαλαίων της επιχείρησης που απαιτούνται για την τρέχουσα λειτουργία της και για τις επενδύσεις.

Ο τραπεζίτης πρέπει να μπορεί να συμβουλεύει την επιχείρηση για τη σωστή δοσολογία στη χρησιμοποίηση των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων. Χρηματοδότηση με ίδια κεφάλαια, αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, ομολογιακά δάνεια μετατρέψιμα ή μη, μακροπρόθεσμος δανεισμός σε δραχμές, σε ξένο συνάλλαγμα με σταθερό ή κυμαινόμενο επιτόκιο, βραχυπρόθεσμος δανεισμός για κεφάλαιο κίνησης κλπ.

Η σωστή αναλογία των λύσεων αυτών θα έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους κεφαλαίου για την επιχείρηση. Επομένως η επιχείρηση δεν περιμένει από τον τραπεζίτη μόνο ανταγωνιστικό κόστος στα διάφορα είδη δανείων. Περιμένει ακόμη και συμβουλές, ίσως και καθοδήγηση για το σωστό τρόπο χρηματοδότησης. Και ενώ στο θέμα των επιτοκίων και των προμηθειών ο ανταγωνισμός μεταξύ τραπεζών είναι έντονος και θα είναι ακόμη πιο έντονος, οι δυναμικές τράπεζες μπορούν να διατηρήσουν

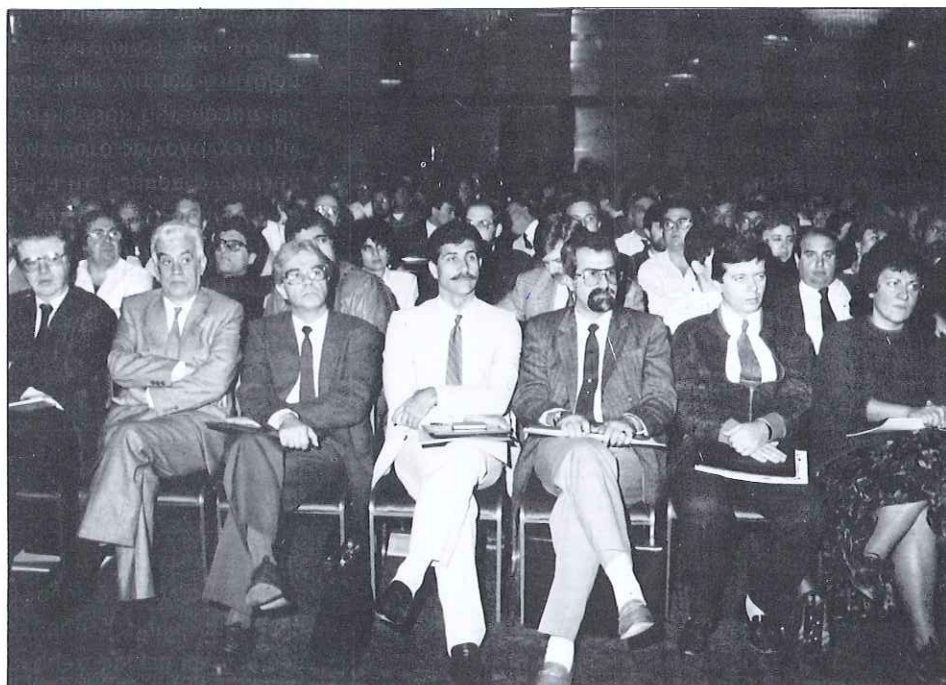
την πελατεία τους και να προσελκύσουν και νέους βελτιώνοντας την ποιότητα των υπηρεσιών τους.

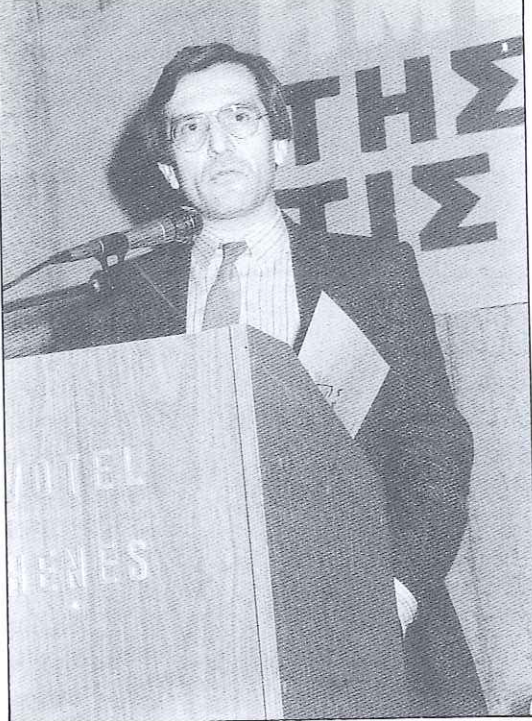
Μέχρι τώρα αναφέρθηκα στην ποιότητα των υπηρεσιών «συμβούλου». Ο πελάτης όμως δεν περιμένει ποιότητα μόνο σε αυτές τις υπηρεσίες, αλλά σε όλες τις δοσοληψίες του με την τράπεζα. Είναι φανερό ότι όπου παρατηρείται γραφειοκρατία, τυπολατρεία, ουρές μπροστά στα γκισέ, η επιχείρηση επιβαρύνεται με κόστος ενώ αντίθετα όπου το πρόβλημα του πελάτη γίνεται και πρόβλημα του τραπεζίτη, εκεί όπου υπάρχει προσωπική επαφή, εκεί θα βρεθούν και λύσεις με φαντασία, με ταχύτητα.

Επομένως ανταγωνιστικό κόστος και καλύτερη ποιότητα υπηρεσιών. Αυτά περιμένει η βιομηχανία από την τράπεζά της. Αλλά όχι μόνο.

Η βιομηχανία περιμένει ακόμη από την τράπεζά της πρωτοπορία στην εισαγωγή νέων χρηματοδοτικών μέσων, φαντασία και νέες ιδέες που θα βοηθήσουν στη μείωση του κόστους των κεφαλαίων και στη βελτίωση της παραγωγικότητας της ίδιας της βιομηχανίας, που είναι όπως είπα ζωτικό στοιχείο για την επιβίωσή της.

Από όσα ανέφερα, προκύπτει νομίζω και αυτό δεν είναι και παράξενο αφού οι τραπεζικές εργασίες είναι κατ' εξοχήν παροχή υπηρεσιών, ότι κλειδί στη δυναμική ανάπτυξη και βελτίωση των τραπεζικών εργασιών είναι ο ανθρώπινος παράγοντας. Είναι επιτακτικό να αναπτυχθεί, να επιμορφωθεί, να εκσυγχρονιστεί το ανθρώπινο δυναμικό των τραπεζών, για να αντιμετωπιστούν με επιτυχία οι προκλήσεις της νέας εποχής. Ευχαριστώ.

Παρέμβαση ΓΣΕΕ
από το μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής κ.
Παναγιώτη Παυλιδάκη

Συνάδελφε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι.

Η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος, θεωρώντας ότι η πρωτοβουλία που ανέλαβε ο Σύλλογος Υπαλλήλων της Εθνικής Τράπεζας δίνει τη δυνατότητα να αναπτύξουμε τις θέσεις μας, όχι μόνο πάνω στο θέμα της Ημερίδας που το θεωρούμε αρκετά εύστοχο, αλλά να το διευρύνουμε και λίγο. Μου δίνει αυτή τη στιγμή τη δυνατότητα να μιλήσουμε και να προτείνουμε αλλά και να θυμηθούμε το ρόλο του χρηματοπιστωτικού συστήματος, να το δούμε μέσα στην προοπτική του εκσυγχρονισμού και την ανάπτυξη του στα πλαίσια της ευρωπαϊκής ένωσης.

Κυρίες και κύριοι, η ασκούμενη από μέρος του χρηματοπιστωτικού συστήματος πολιτική, είναι πλέον κοινά παραδεκτό από όλους ότι επηρεάζει αποφασιστικά το κόστος και την κατανομή πιστώσεων και κεφαλαίων ανάμεσα στους διάφορους τομείς της οικονομίας (μεταποίηση, υπηρεσίες, ιδιώτες, δημόσιο, κοινωνικό τομέα της κοινωνίας). Επηρεάζει και το κέντρο και την περιφέρεια. Για αυτό και το χρηματοπιστωτικό σύστημα αποτελεί βασικό εργαλείο για τη γενικότερη νομισματική και πιστωτική πολιτική της εκάστοτε κυβέρνησης.

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα λειτουργεί για να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των μονάδων μιας οικονομίας. Ποιοι είναι αυτοί; Είναι ιδιώτες, είναι επιχειρήσεις πάσης μορφής, είναι κοινωνικοί φορείς και άλλοι. Προφανώς η εξυπηρέτηση αυτή σημαίνει ικανοποίηση αποτελεσματική της ενεργούς προσφοράς και ζήτησης κεφαλαίων, πιστώσεων και υπηρεσιών στο σύνολο της οικονομίας.

Τελικό όμως κριτήριο της αποτελεσματικότη-

τας του χρηματοπιστωτικού συστήματος δεν μπορεί παρά να είναι και κριτήριο του κοινωνικού συνόλου. Σε όλη τη μεταπολεμική περίοδο εφαρμόστηκε μια πολιτική αυστηρής διοικητικής καθοδήγησης του πιστωτικού συστήματος, που με την πάροδο του χρόνου δημιούργησε ένα άναρχο συνονθύλευμα περιπτώσιολογικών ρυθμίσεων και ελέγχων, μέσα στο οποίο χάθηκε η οποιαδήποτε γραμμή πολιτικής είχε υπαγορεύσει αρχικά τη μεθοδολογία των διοικητικών παρεμβάσεων.

Το πιστωτικό σύστημα είχε και έχει μεταβληθεί, εδώ και μισό αιώνα, σε γραφειοκρατικό διεκπεραιωτή κυβερνητικών αποφάσεων με όχι πάντα διαφανείς στόχους και σκοπούς.

Το επίπεδο ανάπτυξης της κεφαλαιοαγοράς, με παράλληλη στρεβλή διόγκωση του όγκου του τραπεζικού συστήματος και η άσκηση της νομισματικής πολιτικής, μέσα από τον έλεγχο των τραπεζικών πιστώσεων και της ρευστότητας της οικονομίας, με διοικητικά μέτρα, καθώς και το διοικητικό καθορισμό των επιτοκίων, είναι χαρακτηριστικά που έχουν σαν συνέπεια την ανελαστικότητα στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής, τον περιορισμό της ευελιξίας και της υγιούς αποδοτικότητας του τραπεζικού συστήματος στην στρεβλή κατανομή πιστώσεων. Τα συζητάμε και κατ' ιδίαν με τους εκπροσώπους των εργοδοτικών φορέων και πιστεύω ότι θα είναι δεδομένη η κατανόηση του εκπροσώπου του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών, όταν πούμε ότι αποτέλεσμα όλων αυτών των στοιχείων και των σημείων που αναφέρουμε πιο πάνω, αποτέλεσμα της πολιτικής αυτής υπήρξε η στήριξη από το πιστωτικό σύστημα

μιας αναποτελεσματικής επιχειρηματικής δομής, που σε μεγάλο ποσοστό της ήταν ανίκανη να ακολουθήσει τις αναπτυξιακές προκλήσεις του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος και να ανταποκριθεί στις εθνικές αναπτυξιακές ανάγκες.

Υπάρχουν όμως και κάποιοι που ευθύνονται, όχι μόνο γενικά και αόριστα. Να προσπαθήσουμε να τους ακουμπήσουμε όλους. Πιστεύουμε ότι ευθύνη έχουν οι πολιτικές ηγεσίες που εμφάνισαν διστακτικότητα στη χάραξη πολιτικής για το πιστωτικό σύστημα και θεσμοθέτηση μέτρων διαφάνειας και ελέγχου. Θα πρέπει να καταλογίσουμε, όπου τους αναλογεί, και ευθύνες στις διοικήσεις που παρά τις προσπάθειες εκσυγχρονισμού σε λειτουργικό επίπεδο, οφείλουμε να το αναγνωρίσουμε, δεν ανταποκρίθηκαν στον ανάλογο βαθμό στις πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές απαιτήσεις των καιρών και δεν είδαν σε όλη του την έκταση τον κοινωνικό και αναπτυξιακό ρόλο του πιστωτικού συστήματος. Στο συνδικαλιστικό κίνημα, που δεν είχε διευρύνει μέχρι και πριν λίγο καιρό τον προβληματισμό του ανάλογα με τις διαμορφούμενες σε διεθνές επίπεδο συνθήκες το ρόλο και τη λειτουργία του, ώστε να αποκτήσει ικανά τεκμηριωμένη άποψη και παρέμβαση, όχι μόνο στο χώρο των αμοιβών αλλά και στις εργασιακές σχέσεις και στα θέματα ανάπτυξης.

Κυρίες και κύριοι, η σημερινή συγκυρία συμπίπτει με την πλήρη απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος στον κοινοτικό χώρο και την πορεία για την ευρωπαϊκή νομισματική ολοκλήρωση και τη δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού χώρου. Η ενοποίηση των αγορών χρήματος και κεφαλαίου, στις χώρες - μέλη της ΕΟΚ, προωθείται γύρω από δύο άξονες. Την πλήρη απελευθέρωση της κίνησης των κεφαλαίων και την ελευθερία ίδρυσης τραπεζών ή υποκαταστημάτων και γενικότερα την ελευθερία παροχής χρηματοδοτικών υπηρεσιών σε όλες τις χώρες-μέλη της Κοινότητας, από ιδρύματα που εδρεύουν σε άλλες χώρες. Η αναφορά του συναδέλφου Προέδρου του Συλλόγου Υπαλλήλων της Εθνικής Τράπεζας για τη δεύτερη τραπεζική οδηγία, πραγματικά με κάνει να συντομεύω την ομιλία μου. Θα υπάρχουν επιπτώσεις; Αν υπάρχουν, να τις πούμε. Κατά την άποψη της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος, οι βασικές επιπτώσεις στην ενοποίηση της χώρας μας θα είναι η επιβολή σημαντικών περιορισμών στην άσκηση ανεξάρτητης νομισματικής πολιτικής και, σε μικρότερο βαθμό, δημοσιονομικής πολιτικής, σε μια περίοδο που προβλέπεται ότι θα έχουν ενισχυθεί οι πιέσεις στο ισοζύγιο των εξωτερικών πληρωμών. Και δεύτερον, η ένταση του ανταγωνισμού μεταξύ ξένων και ελληνικών τραπε-

ζών και λοιπών επιχειρήσεων του τομέα, γεγονός που δημιουργεί κίνδυνο συρρίκνωσης του ελληνικού πιστωτικού συστήματος εάν δεν κατορθώσει να αυξήσει την ανταγωνιστικότητά του.

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα, σαν λειτουργικό υποσύστημα της οικονομίας, οφείλει να υποτάσσεται στην κοινωνική αναγκαιότητα που επιβάλλει την προοπτική της ευημερίας των πλατιών στρωμάτων των εργαζομένων της χώρας. Σίγουρα οι στόχοι για τον εκσυγχρονισμό του πιστωτικού συστήματος επηρεάζονται από την πολιτική επιλογή της ένταξής μας στην ΕΟΚ και από τις οδηγίες στην Κοινότητα για τον ενιαίο χρηματοοικονομικό χώρο. Ο εκσυγχρονισμός οποιουδήποτε τομέα στο κοινωνικοοικονομικό μας σύστημα, αφορά και έχει επιπτώσεις συνολικά στην κοινωνία, την οικονομία, τους θεσμούς, τη ζωή των πολιτών. Ετσι, τον εκσυγχρονισμό του πιστωτικού συστήματος δεν μπορούμε να τον δούμε μόνο σαν νέα τεχνολογία ή πώληση νέων υπηρεσιών με σύγχρονες μεθόδους μάρκετινγκ. Αυτό να το ξεκαθαρίσουμε επιτέλους.

Ο εκσυγχρονισμός οφείλει να είναι δομικός και λειτουργικός, τεχνολογικός και κατά συνέπεια η εκσυγχρονιστική διαδικασία, αυτή είναι η πρόταση της ΓΣΕΕ, οφείλει να απαντά και να διασφαλίζει:

— Τη σαφή επιλογή και ιεράρχηση αναπτυξιακών προτεραιοτήτων για τον πιστωτικό τομέα, σε συνδυασμό με τις συνολικές αναπτυξιακές επιλογές και προτεραιότητες της οικονομίας μας.

— Τη συμμετοχή και τον έλεγχο των εργαζομένων και των κοινωνικών φορέων στη συνολική αναπτυξιακή πορεία του πιστωτικού συστήματος, στην πολιτική σύνδεσής του με την αναπτυξιακή εκσυγχρονιστική προσπάθεια όλων των δομών της οικονομίας μας.

— Τη δημιουργική, προς όφελος των μονάδων του συστήματος αλλά και του οικονομικού περιβάλλοντος για την εκμετάλλευση, ενσωμάτωση από τις ελληνικές τράπεζες και τις άλλες πιστωτικές μονάδες των σύγχρονων τεχνικών προϊόντων και σχετικών ανταγωνισμών που επιβάλλουν οι οδηγίες της Κοινότητας.

Κυρίες και κύριοι, δεν θα έλεγα ότι έχουμε τρομάξει. Όμως έχουμε προβληματιστεί πάρα πολύ, για ένα σπουδαίας σημασίας γεγονός. Ποιο είναι αυτό; Η σύγκλιση πολιτικών και διαδικασιών ανάμεσα σε χώρες που βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης, οδηγεί σε σοβαρούς κλυδωνισμούς προσαρμογής για τις μη αναπτυγμένες χώρες, με σοβαρές επιπτώσεις στην απασχόληση, στο εισόδημα, στο ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών. Παράλληλα, οι μη αναπτυγμένες χώρες αποστερούνται τους μηχανισμούς παρέμβασης που χρησιμοποιούσαν, σε

μια προσπάθεια προσανατολισμού της ατελούς οικονομικής δομής τους, προς επιθυμητές αναπτυξιακές κατευθύνσεις.

Αυτό ουσιαστικά σημαίνει ότι οι χώρες αυτές μπορεί να μην ολοκληρωθούν οικονομικά ποτέ, μέσα στην ενοποιημένη ευρωπαϊκή αγορά, έχοντας αδυναμία να στηρίζουν νέες αναπτυξιακές δραστηριότητες. Για αυτό η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος προτείνει, η χάραξη μιας εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής με στόχο την αναβάθμιση του ρόλου της χώρας στον κοινοτικό και διεθνή καταμερισμό εργασίας, απαιτεί τη στήριξη της πολιτικής αυτής και μέσα από ένα σύγχρονο στις αντιλήψεις και αποτελεσματικό τραπεζικό σύστημα, που να επιθυμεί και να αποδέχεται την εθνική ανάπτυξη.

Οι δημόσιες τράπεζες αλλά και οι ελεγχόμενες από εθνικά κεφάλαια, οφείλουν να στηρίζουν τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες ανάπτυξης κάθε επιμέρους τομέα, τη δυνατότητα κάθε επιμέρους μονάδας, τη φερεγγυότητα του κάθε φορέα.

Στόχοι, μέτρα για τον εκσυγχρονισμό του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Για την επίτευξη του στόχου για το δομικό και λειτουργικό εκσυγχρονισμό του χρηματοπιστωτικού συστήματος, απαιτείται η επίτευξη επιμέρους ειδικότερων στόχων, όπως και δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι το βάζουμε πρώτο. Ενίσχυση φερεγγυότητας.

Η αύξηση του δείκτη φερεγγυότητας δεν αποτελεί μόνο οδηγία της ΕΟΚ, αλλά και καθοριστικό βήμα εκσυγχρονισμού, που αποτελεί πάγιο αίτημα των εργαζομένων και του κοινωνικού συνόλου. Βελτίωση του δείκτη φερεγγυότητας δεν σημαίνει μόνο αύξηση ιδίων κεφαλαίων, αλλά πρώτα και κύρια εξορθολογισμό της πιστωτικής πολιτικής των τραπεζών και καθορισμό διαδικασιών αξιολόγησης με καθαρά οικονομικά, αναπτυξιακά κριτήρια.

Δεύτερον, αύξηση ιδίων κεφαλαίων. Η αύξηση των ιδίων κεφαλαίων αποτελεί αναγκαιότητα για τον εκσυγχρονισμό των τραπεζών, επενδύσεις σε εξοπλισμό, διάθεση νέων προϊόντων, επέκταση δικτύου κ.α.

Τρίτον, αναμόρφωση θεσμικού πλαισίου λειτουργίας. Κατάργηση των παραδοσιακών διοικητικών μηχανισμών της παρέμβασης των νομισματικών αρχών στον καθορισμό των επιτοκίων και στην κατανομή των πιστώσεων. Η εκλογίκευση του συστήματος συνεπάγεται τη διαμόρφωση των επιτοκίων καταθέσεων - χορηγήσεων, από τις τράπεζες, σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς. Ενώ οι μηχανισμοί της Τράπεζας της Ελλάδος θα είναι παρεμβατικοί και μόνο.

Εχουμε πρόταση για τη βελτίωση της αντα-

γωνιστικότητας των ελληνικών τραπεζών, θα την καταθέσουμε, για τον τεχνολογικό και λειτουργικό εξοπλισμό θα τον καταθέσουμε και αυτόν. Όμως κλείνοντας, είναι κάτι ακόμη που πρέπει να πούμε. Ότι η εισαγωγή της σύγχρονης τεχνολογίας στον τραπεζικό τομέα αποτελεί παράμετρο καθοριστική για το εύρος, την ποιότητα και την τιμή των υπηρεσιών που θα προσφέρει. Το κόστος εξοπλισμού και της τεχνογνωσίας είναι ιδιαίτερα βαρύ για ορισμένες ελληνικές τράπεζες. Πιθανά να μην είναι για την Εθνική.

Για αυτό, στην προσπάθεια τεχνολογικού εκσυγχρονισμού και εγκατάστασης πολυδάπανων συστημάτων μεταφοράς πληροφοριών, αλλά και τεχνογνωσίας, πρέπει να υπάρξει συντονισμός μεταξύ τουλάχιστον των κρατικών τραπεζών. Παράλληλα και για τη διασφάλιση της ορθής αποδοτικής ενσωμάτωσης τεχνολογίας και τεχνογνωσίας στο λειτουργικό σύστημα των τραπεζών, απαιτούνται:

Η ορθολογικότερη οργάνωση και λειτουργία των ελληνικών τραπεζών, με υιοθέτηση νέων ευέλικτων σχημάτων εσωτερικής λειτουργίας, λογιστικών συστημάτων και συστημάτων εσωτερικού ελέγχου.

Συστημάτων επιθετικού μάρκετινγκ, κόστους και οφέλους. Και ο εκσυγχρονισμός των εργασιακών σχέσεων, εκπαίδευση, προστασία εργαζομένων από τις συνέπειες της νέας τεχνολογίας, σύστημα αμοιβών, ουσιαστική συμμετοχή των εργαζομένων.

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι. Απευθύνομαι περισσότερο στους αγαπητούς κυρίου και κυρίες, που εκφράζουν κάποιους φορείς, για να τους πούμε ότι και αυτή η Ημερίδα που αποτελεί τιμή για το Σύλλογο της Εθνικής Τράπεζας, είναι μια προσπάθεια που τώρα τελευταία καταβάλλει το συνδικαλιστικό κίνημα για να μπορέσει να βρει εκείνον το ρόλο που του ταιριάζει, μέσα στην κοινωνία και όχι μόνο σε αυτήν.

Ταυτόχρονα όμως θέλουμε να πούμε ότι το συνδικαλιστικό κίνημα, καταθέτοντας υπεύθυνα και ρεαλιστικά τις προτάσεις του, δεν είναι διατεθειμένο να συνάψει μια «ανταλκίδειο ειρήνη». Για αυτόν λοιπόν το λόγο, θεωρούμε εντελώς λαθεμένο να χρησιμοποιείται σαν απειλή όταν γίνονται διαπραγματεύσεις, ότι «καθήστε καλά, γιατί θα σας ιδιωτικοποιήσουμε». Μα στο τέλος, αν η ιδιωτικοποίηση χρησιμοποιείται σαν απειλή, νομίζω ότι αδικεί αυτούς που το λένε πρώτα και που είναι η φιλοσοφία τους.

Παρέμβαση Ενωσης Ελληνικών Τραπεζών

από το συνάδελφο κ.

Γιάννη Χρυσοβιτσιώτη

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι. Πριν αρχίσω, σε τέτοιες περιπτώσεις πάντα δεν μπορώ να αποφύγω τον πειρασμό να εκφράσω τη χαρά και τη συγκίνησή μου που βρίσκομαι ανάμεσά σας, σαν τέως συνάδελφος και εγώ. Βλέποντας μπροστά μου πρόσωπα συναδέλφων, συνεργατών και των καινούριων πια, νεοτέρων συναδέλφων, που αποτελούν την ελπίδα του μέλλοντος.

Αναφέρομαι σε μια παρατήρηση του Υποδιοικητή της Τράπεζας, του κυρίου Αρχοντή, που εξέφρασε τη συγκίνησή του για την πίστη και την αφοσίωση που διακρίνει στην προσπάθεια του προσωπικού για το μέλλον και την εξέλιξη της Τράπεζας. Θα ήθελα να προσθέσω σε αυτό ότι αυτή η ταύτιση βρίσκεται και στο σώμα των συνταξιούχων. Είναι μια μόνιμη σχέση όσων ανθρώπων πέρασαν και εργάστηκαν στην Τράπεζα που μας ακολουθεί σαν προβληματισμός, σαν σχέση, σαν ταύτιση, σε όλη μας τη ζωή. Αυτό σαν εισαγωγή.

Σαν εκπρόσωπος της Ενωσης Ελληνικών Τραπεζών, θα αναφερθώ σύντομα και περιληπτικά στις δραστηριότητες της Ενωσης που συμβάλλουν στη γενικότερη προσπάθεια που κάνουν οι τράπεζες προς την κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού και της αναβάθμισης της τραπεζικής λειτουργίας. Η σημερινή κατάσταση στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα είναι γνωστή. Τη διαβάζουμε, ακούμε, βλέπουμε και σήμερα ακούστηκαν αρκετά και από την εισήγηση του ΣΥΕΤΕ και από τους υπόλοιπους ομιλητές, ώστε να μην χρειάζεται να τα επαναλάβουμε. Οι διαπιστώσεις γίνονται κάθε μέρα. Προτάσεις και ιδέες από επίσημα και ανεπίσημα χείλη και έ-

χουν διαπιστωθεί και διατυπώνονται καθημερινά.

Οι δυσκολίες όμως στην εφαρμογή δείχνουν ότι οι προσπάθειες χρειάζονται μια ένταση, μια επιμονή, μια διάρκεια. Μιλάμε για εκσυγχρονισμό του συστήματος και προσαρμογή του στις νέες συνθήκες. Διαπιστώνουμε όμως ότι δεν είναι μόνο θέμα να παρθούν μέτρα ή αποφάσεις, είναι θέμα αλλαγής δομών, αλλαγής νοοτροπίας, αλλαγής αντιλήψεων στις τράπεζες, στην πελατεία και στο ευρύτερο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον.

Είμαστε, σε σχέση με τους κοινοτικούς εταίρους μας στην ΕΟΚ, αρκετά πίσω και έχουμε αρκετό δρόμο και δύσκολο για να διανύσουμε. Για παράδειγμα, ας πάρουμε τη νέα τεχνολογία και τα νέα χρηματοπιστωτικά προϊόντα, για τα οποία είμαστε βέβαιοι ένθερμοι και ενθουσιώδεις υποστηρικτές. Αλλά για να λειτουργήσουν αυτά χρειάζονται κάποιες επενδύσεις σοβαρού ύψους, εξειδικευμένο προσωπικό, που δεν λύνεται αυτόματα όπως θα ήταν οι επενδύσεις, ευρύτατη προβολή, ανταπόκριση από την πελατεία και αποκόλληση και των τραπεζών και της πελατείας από τις παραδοσιακές μορφές συναλλαγών.

Η Ενωση Ελληνικών Τραπεζών δεν είναι όργανο καθορισμού πολιτικής και στρατηγικής, αλλά συμβολής και συντονισμού στην προσπάθεια που κάνουν οι τράπεζες προς την κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού τους, που έχει αρχίσει ήδη να γίνεται αισθητή και στον τραπεζικό χώρο, ίσως όχι με τους ρυθμούς που απαιτούνται. Έχει αναπτύξει η Ενωση μια πολύπλευρη δραστηριότητα, όμως περιορίζο-

μαι στην πρακτική παρουσίαση της συμβολής της Ενωσης στην προσπάθεια που κάνουν όλες οι τράπεζες.

Εχει δημιουργήσει η Ενωση μια μόνιμη επιτροπή συνεργασίας με εκπροσώπους από όλες τις τράπεζες, στην οποία συζητούνται τα πιο επίκαιρα θέματα και προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες και η Ενωση προχωρεί σε διάφορες ενέργειες, τόσο συντονιστικά μεταξύ των τραπεζών, όσο και προς τις αρμόδιες κατά περίπτωση κρατικές αρχές. Εχει συγκροτήσει το τμήμα ΕΟΚ το οποίο συγκεντρώνει, μελετάει και προωθεί τις σχετικές οδηγίες, προτάσεις και ρυθμίσεις της ΕΟΚ, προς τις τράπεζες, με εκδόσεις, δημοσιεύσεις, κωδικοποιήσεις και συνεργασίες. Προωθεί και βρίσκεται σε αρκετά προχωρημένο στάδιο, το διατραπεζικό σύστημα πληρωμών ΔΙΑΣ. Πράγμα που θα διευκολύνει σημαντικά τις συναλλαγές και θα μειώσει το συνωστισμό και τις ουρές στις τράπεζες, όπως επανειλημμένα αναφέρθηκε σήμερα.

Εχει οργανώσει το σύστημα συγκέντρωσης των δυσμενών πληροφοριών. Διαμαρτυρίες συναλλαγματικών, ακάλυπτες επιταγές, πτωχεύσεις κλπ., τις οποίες διανέμει στις τράπεζες. Το σύστημα αυτό τώρα μπαίνει σε μια προηγμένη μορφή ηλεκτρονικής επεξεργασίας, με το πρόγραμμα ΤΗΡΕΣΙΑΣ. Με την εκδοτική της δραστηριότητα, η Ενωση προσπαθεί με επιλεγμένες συνεργασίες να προσφέρει στις τράπεζες και στον ευρύτερο οικονομικό χώρο, τόσο σε μορφή ιδιαίτερων εκδόσεων και εγχειριδίων όσο και με το τριμηνιαίο ενημερωτικό μας Δελτίο, όσα περισσότερα θέματα μπορεί, με στόχο να καλύψει τα πιο επίκαιρα και πιο σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν και θα αντιμετωπίσουν οι τράπεζες στην ενιαία τραπεζική αγορά μετά το '92.

Τέλος, έχει αναπτύξει την εκπαιδευτική της δραστηριότητα σε τέτοια έκταση και τόσο υψη-

λά επίπεδα, ώστε η ανταπόκριση και η αναγνώριση από τις τράπεζες να είναι σχεδόν καθολική. Η διοργάνωση των σεμιναριακών της εκδηλώσεων, χωρίς να είναι ανταγωνιστική προς τα προγράμματα των ίδιων των τραπεζών, καλύπτει ένα ευρύ φάσμα νέων μορφών εργασιών και νέων χρηματοπιστωτικών εργαλείων, παράδειγμα συνάλλαγμα, κεφαλαιοαγορά, διαχείριση χαρτοφυλακίου, χρηματαγορά, χρηματιστήριο, αγορά τίτλων, εκπαίδευση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές κλπ. Με διοργανώσεις τόσο στην Αθήνα όσο και στα μεγάλα επαρχιακά κέντρα της χώρας. Φυσικά με 800 ή 1.000 στελέχη που περνούν κάθε χρόνο από την εκπαιδευτική δραστηριότητα της Ενωσης, δεν θεωρούμε ότι αντιμετωπίζουμε επαρκώς το πρόβλημα. Προστιθέμενο όμως στα επιμέρους εκπαιδευτικά προγράμματα που έχουν οι τράπεζες αναπτύξει, θεωρούμε ότι είναι μια καλή αρχή, με την ευχή ότι όσο προχωρεί θα επεκτείνεται.

Επίσης, σε στενή συνεργασία με τις διευθύνσεις εκπαίδευσης των άλλων ενώσεων τραπεζών και με ανεξάρτητους εκπαιδευτικούς φορείς του ευρωπαϊκού χώρου, παρακολουθεί από κοντά τις σύγχρονες εξελίξεις. Μεταφέρει τεχνογνωσία και παράλληλα διοργανώνει εκπαιδευτικές αποστολές τραπεζικών στελεχών στο εξωτερικό. Οι διαπιστώσεις αυτές και ο προβληματισμός γύρω από την κατάσταση που επικρατεί στον τραπεζικό χώρο, απασχολούν και την πολιτεία και τις διοικήσεις και τους εργαζόμενους. Και είναι δικαιολογημένη μια ανησυχία για τους ρυθμούς προσαρμογής μας.

Η πορεία έχει αρχίσει. Ο χρόνος πιέζει, αλλά ευελπιστούμε και ευχόμαστε ότι τελικά οι ρυθμοί θα ενταθούν και δεν θα χάσουμε το τρένο της ανάπτυξης. Αισιοδοξούμε έστω και εξ' απογνώσεως. Σας ευχαριστώ.

Παρέμβαση ΟΤΟΕ από τον Πρόεδρο κ. **Χρήστο Πρωτόπαπα**

Αγαπητοί συνάδελφοι, κύριοι προσκεκλημένοι. Θεωρώ πολύ σημαντική τη σημερινή Ημερίδα, ίσως αν θυμάμαι καλά για πολλά χρόνια τουλάχιστον, είναι η πρώτη φορά που ο Σύλλογος Υπαλλήλων Εθνικής Τράπεζας προσεγγίζει με ανοικτό τρόπο ένα ζήτημα που ήταν και είναι στην πρώτη γραμμή του ενδιαφέροντός του. Την πορεία, το μέλλον της Εθνικής Τράπεζας και τη θέση μας σαν εργαζόμενοι μέσα σε αυτήν. Και φυσικά θα πρέπει να πω ότι από τις μέχρι τώρα τοποθετήσεις το θέμα μόνο «άνοιξε», ίσως δεν ήταν ώριμες οι συνθήκες για να εξασχολούν όλα τα αναγκαία συμπεράσματα. Και ίσως να χρειάζεται να σκύψουμε και πάλι με πολύ προσοχή σε αυτό το θέμα.

Αυτόν το διάλογο που άρχισε σήμερα οφείλουμε να τον επεκτείνουμε και μέσα στην Τράπεζα για να μπορέσουμε με ανοιχτά χαρτιά πια και από πλευράς της Διοίκησης να δούμε τι χρειάζεται και πώς μπορεί να προχωρήσει αυτή η καθοριστική για την οικονομία της χώρας αλλά και για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα επιχείρηση. Έχουμε προσπαθήσει πάρα πολλές φορές στη δουλειά μας, στην παρέμβασή μας, να δείξουμε αυτό που και εμείς αντιμετωπίσαμε, ότι το τραπεζοϋπαλληλικό συνδικαλιστικό κίνημα δεν έχει στην πρώτη γραμμή του ενδιαφέροντός του μόνο τα αναγκαία ζητήματα που συνδέονται με την προστασία του εισοδήματός του και τις εργασιακές του σχέσεις, αλλά εξίσου ενδιαφέρεται και για την επιχείρηση, για τις επιχειρήσεις μέσα στις οποίες κινείται, εξίσου ενδιαφέρεται και για τις σχέσεις των επιχειρήσεων με την ελληνική οικονομία και εξίσου ενδιαφέρεται και για τη δυνατότητα αντα-

γωνιστικότητας και επιβιώσής του μέσα στις νέες συνθήκες.

Δεν μπορώ να πω ότι υπάρχει ανάλογη θέληση και από την άλλη πλευρά, τουλάχιστον θέληση για συνεργασία. Έχουμε επιχειρήσει πάρα πολλές φορές να θέσουμε τέτοια ζητήματα προς τις Διοικήσεις των τραπεζών, έχουμε επιχειρήσει πάρα πολλές φορές να φτάσουμε σε συμφωνία, να συζητήσουμε, να συμφωνήσουμε, να αναζητήσουμε κοινούς στόχους πάνω σε αυτά τα αναγκαία θέματα που συνδέονται με την ανταγωνιστικότητα, με την πορεία των τραπεζών, με την εξυγίανση του χαρτοφυλακίου τους και από την άλλη πλευρά έχουμε αντιμετωπίσει κακοπιστία.

Ελπίζω αυτό να μη συνεχιστεί. Και ελπίζω να μη συνεχιστεί γιατί είναι αναγκαίο, αν θέλουμε να μιλάμε για επιτυχή προσαρμογή του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και ιδιαίτερα της Εθνικής Τράπεζας μέσα στις συνθήκες του 1992, μετά τις συνθήκες της ευρωπαϊκής νομισματικής ενοποίησης και τις συνθήκες του ανοιχτού και χωρίς όρους ανταγωνισμού προς το 2.000, με την εισαγωγή της νέας τεχνολογίας, της επέκτασης στα νέα προϊόντα. Είναι λοιπόν αναγκαίο, αν θέλουμε να μιλάμε για μια επιτυχή προσαρμογή σε αυτές τις συνθήκες, να έχουμε εξασφαλίσει τα εσωτερικά μας μέτωπα, να έχουμε συμφωνήσει πάνω στο τι χρειάζεται να γίνει και να έχουμε στρατεύσει όλες τις δυνάμεις μέσα από συμφωνία, κατανόηση και συμμετοχή και όχι καταστολή, σε αυτή την προσπάθεια.

Έχουμε πάρα πολλά προβλήματα σήμερα μέσα στο ελληνικό πιστωτικό σύστημα, αναφέρ-

θηκαν και πριν. Και είναι δεδομένα και τα νέα προβλήματα που θα υπάρξουν και μετά το 1992. Τα αίτια μπορούμε να τα αναζητήσουμε τόσο μέσα στο ίδιο το χρηματοπιστωτικό σύστημα όσο και έξω από αυτό, στα χρόνια προβλήματα προσαρμογής των δομών της ελληνικής οικονομίας και της κοινωνίας, της κρατικής μηχανής και των αντιλήψεων της πολιτικής εξουσίας σε ό,τι αφορά τις ανάγκες ουσιαστικών εκσυγχρονισμών.

Μπορούμε όμως να προσδιορίσουμε σήμερα δύο παράγοντες που έχουν σχέση με τις σοβαρές αδυναμίες που παρουσιάζονται. Τον πρώτο, την καθυστέρηση στον τομέα του λειτουργικού εκσυγχρονισμού και της προσαρμογής των προσφερόμενων υπηρεσιών στις ανάγκες της πελατείας. Και τον δεύτερο, ότι τα κληροδοτημένα από το παρελθόν προβλήματα, και όταν λέω παρελθόν γιατί δεν έχει γίνει παρθενογένεση στην Ελλάδα, μιλάω για αρκετές δεκαετίες. Εδώ και 20 χρόνια υπάρχουν αυξανόμενα, ανάλογα με την περίοδο. Εγώ λέω ότι τα κληροδοτούμενα από το παρελθόν προβλήματα, η υποχρεωτική χρηματοδότηση του δημόσιου τομέα, οι υπερχρεωμένες επιχειρήσεις, εμποδίζουν την υψηλή αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων των κρατικών τραπεζών και της Εθνικής Τράπεζας και την ανασύνταξη των στοιχείων του ενεργητικού που απαιτείται για αυτήν.

Η σημερινή κυβερνητική πολιτική δεν πείθει για τις δυνατότητες και τη θέληση ραγδαίων αλλαγών. Στηρίζεται πιο πολύ σε μια λογική εκποίησης τμημάτων υπό τον δημόσιο έλεγχο του πιστωτικού συστήματος, ενώ ελάχιστες εκσυγχρονιστικές πρωτοβουλίες έχουν παρθεί μέχρι τώρα από τις Διοικήσεις των κρατικών τραπεζών. Αντίθετα, θα έλεγα ότι αντιμετωπίζουμε ένα σοβαρότατο πρόβλημα, είναι η μεγάλη πρόοδος των ιδιωτικών και ξένων τραπεζών που τείνει να μεταβάλει το πιστωτικό σύστημα της χώρας μας σε σύστημα δύο ταχυτήτων. Από τη μια ο λεγόμενος δημόσιος τομέας με καθυστέρηση και φθίνοντα μερίδια αγοράς, έχουμε τους πίνακες με τα ποσοστά στην τραπεζική αγορά που βλέπουμε ότι φθίνουν συνεχώς. Και από την άλλη οι ιδιωτικές και ξένες τράπεζες που βελτιώνουν ραγδαία τη θέση τους και αυξάνουν διαχρονικά τα κέρδη τους με εντυπωσιακό ρυθμό.

Αυτό φυσικά δεν οφείλεται στο ιδιοκτησιακό καθεστώς και θα ήταν αφέλεια να πει κανείς κάτι τέτοιο. Οφείλεται στις πολύχρονες, και λέω πολύχρονες για να μην στεναχωρήσουμε κανέναν γιατί μας ενδιαφέρει το τι πρέπει να γίνει, κυβερνητικές παρεμβάσεις σε σχέση με τη δομή, το σχεδιασμό και τη λειτουργία των τραπεζών και της Εθνικής Τράπεζας ειδικότερα που

τις έκαναν μη ανταγωνιστικές. Και βέβαια, παρ' ότι ψηφίστηκε στον 1892 το άρθρο 51, παράγραφος 1, που μιλάει για απεγκλωβισμό των τραπεζών του δημόσιου τομέα και της Εθνικής Τράπεζας από τις άμεσες παρεμβάσεις του Δημοσίου, εντούτοις πρέπει να πω ότι κατά τη γνώμη μας οι παρεμβάσεις συνεχίζονται έστω και με έμμεσο χαρακτήρα.

Τι κάνουμε λοιπόν; Υπάρχει μια λύση μόνο, κατά τη γνώμη μας. Μια και επιθετική. Είναι ο εκσυγχρονισμός, η αναδιάρθρωση των δομών και λειτουργιών της τράπεζας με την ενεργή συμμετοχή των εργαζομένων. Ενας εκσυγχρονισμός που βέβαια θα πρέπει να προωθηθεί στο πλαίσιο μιας συνολικότερης προσέγγισης για τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής οικονομίας και της κοινωνίας. Πώς τον εννοούμε; Μιλάμε πρώτα - πρώτα για αύξηση της ανταγωνιστικότητας του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας στη συγκεκριμένη περίπτωση:

— Με τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων στον τομέα των νέων υπηρεσιών. Εδώ θεωρούμε αναγκαία την αναπροσαρμογή της δομής του ομίλου, με συγχωνεύσεις ομοειδών επιχειρήσεων ή εξειδικεύσεις τραπεζών σε νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, στην κατεύθυνση της συγκεντρωποίησης, όπως φυσικά τονίστηκε και από προηγούμενους ομιλητές, τη συνεργασία με ξένα κεφάλαια με προοπτική και προγραμματισμό στην κατεύθυνση της διεθνοποίησης.

— Το δεύτερο, την εξυγίανση του Χαρτοφυλακίου. Με την απελευθέρωση από αντιπαραγωγικές και ζημιογόνες δεσμεύσεις και χρηματοδοτήσεις και με την απαγκίστρωση από επιχειρήσεις ή κλάδους που δεν είναι στρατηγικής σημασίας. Φυσικά εμμένουμε στην κατεύθυνση και της Εθνικής Τράπεζας και των κρατικών τραπεζών συνολικότερα για την ενίσχυση βασικών και κρίσιμων κλάδων της εθνικής οικονομίας, φυσικά με την επιδότηση που απαιτείται πια από τον κρατικό προϋπολογισμό.

— Το τρίτο, τη ραγδαία εισαγωγή της νέας τεχνολογίας στην αυτοματοποίηση των συναλλαγών. Και εδώ σημειώνουμε τις πολύ θετικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει η άμεση προώθηση και εφαρμογή του εθνικού διατραπεζικού συστήματος πληρωμών.

— Και τέταρτον, τις αλλαγές που απαιτούνται στις εργασιακές σχέσεις, που θα διευκολύνουν την επιτυχή προσαρμογή των τραπεζών στις νέες συνθήκες με την ορθή αξιοποίηση των παραγωγικών δυνατοτήτων των εργαζομένων.

Υπάρχουν τα ζητήματα της σύνδεσης της αμοιβής με την παραγωγικότητα ή αποδοτικότητα. Να το ερμηνεύσουμε αυτό.

Των νέων συστημάτων υπηρεσιακής εξέλιξης, της επαγγελματικής επένδυσης, της εξειδίκευσης, των διαδικασιών πρόσληψης, ζητήμα-

τα που απαιτούν νέες προσεγγίσεις και πρέπει να γίνουν πράξη με τη συμμετοχή μας. Και βέβαια μιλάμε και για αναβάθμιση του ρόλου των εποπτικών αρχών, της Τράπεζας της Ελλάδος, ενιαίο λογιστικό σύστημα, επέκταση της άρσης του απορρήτου, πιστή εφαρμογή της νομισματικής και πιστωτικής πολιτικής.

Ισότητα παράλληλα των όρων ανταγωνισμού με τις πολυεθνικές τράπεζες. Δεν είναι δυνατόν να μιλάμε για ίσους όρους ανταγωνισμού Εθνικής και Citibank και από την άλλη πλευρά η Citibank να μην υποχρεώνεται να δημοσιεύσει ισολογισμό, να μην υποχρεώνεται να δεχτεί τους ελέγχους που απαιτούνται και να λειτουργεί με τελείως διαφορετικούς όρους από ό,τι επιβάλλει ένας υγιής ανταγωνισμός σαν και αυτόν που μέσα στα δεδομένα της Ευρώπης πρέπει να επιδιώξουμε.

Αυτές είναι σε γενικές γραμμές οι προτάσεις μας. Θα παλέψουμε και εμείς σαν ΟΤΟΕ και βέβαια στα πλαίσια της Ομοσπονδίας μας και ο Σύλλογος Υπαλλήλων Εθνικής Τράπεζας που αποτελεί θα έλεγα έναν καθοριστικό παράγοντα μέσα στην ΟΤΟΕ για την εφαρμογή τους. Και βέβαια δεν ξέρω ποιος θα είναι εκείνος που θα πάρει την ευθύνη και τι συνέπειες θα έχει μια τέτοια ευθύνη, για την άρνηση αυτών των προτάσεων και ευρύτερα για την άρνηση του διαλόγου μαζί μας.

Η κυβέρνηση και η εργοδοσία θα πρέπει να καταλάβουν καλά πως κανένα σχέδιο εκσυγχρονισμού, καμία προσπάθεια ανάπτυξης του χρηματοπιστωτικού τομέα δεν μπορεί να γίνει, αν δεν υπάρξει συναίνεση των εργαζομένων. Και συναίνεση δεν σημαίνει υποταγή, σημαίνει θεσμοθέτηση μηχανισμών συνεχούς διαλόγου, διαρκούς συμμετοχής στις κρίσιμες αποφάσεις. Μόνιμος εργατικός έλεγχος μέσα από διαφανείς διαδικασίες.

Η ίδια η Συλλογική Σύμβαση του '88 προέβλεπε μια κοινή επιτροπή, Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας - Διοικήσεων Τραπεζών και ΟΤΟΕ, που θα εξέταζε τις εξελίξεις στο πιστωτικό σύστημα, επιδιώκοντας μέσα από το διάλογο την αναζήτηση συμφωνιών, κοινών τόπων για προτεραιότητες και στόχους κοινής δράσης. Αυτή ποτέ δεν ενεργοποιήθηκε και θα έλεγα ότι η δυσπιστία και η προχειρότητα μέσα από την οποία αντιμετωπίστηκε από το 1988 μέχρι και σήμερα, έδειξε ότι ίσως μπορούμε να μιλάμε για σημαντικά χαμένες ευκαιρίες για όλους μας.

Εμείς όμως επανερχόμαστε. Και επισημαίνοντας ότι οι μονομερείς αλλαγές, όπως λέμε εμείς σχηματικά με τους εργαζόμενους στη γωνία, όχι μόνο δεν θα πετύχουν, αλλά θα δημιουργήσουν και εκρηκτικές εντάσεις και θα οδηγήσουν σε πωγυρίσματα. Είναι καιρός να σταματήσουμε, να μην χάσουμε τον άλλο χρόνο, να

δούμε πού μπορούμε να συμφωνήσουμε, πού μπορεί να προχωρήσουμε και να επεξεργαστούμε μαζί και απευθυνόμαστε προς την εργοδοσία, μια συνολική συμφωνία - πλαίσιο που θα πάρει αν χρειαστεί και τη μορφή Συλλογικής Σύμβασης, με εξειδίκευση κατά πρωτοβάθμιου σωματείου που θα δίνει κατευθύνσεις για όρους, δικαιώματα και υποχρεώσεις των εργαζομένων, δικαιώματα και υποχρεώσεις όμως σε σχέση με τον εκσυγχρονισμό, με τις αναδιαρθρώσεις, με την εισαγωγή της νέας τεχνολογίας, με τις νέες εργασίες, με τις νέες εργασιακές σχέσεις, με το θέμα της εκπαίδευσης, με το θέμα του νέου συστήματος αμοιβών.

Και αυτή ακριβώς η συμφωνία - πλαίσιο αποτελεί και έναν από τους κύριους, αν όχι τον κύριο παράγοντα, τη φετινή πρότασή μας για τη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας του 1991 και κατά τις διαπραγματεύσεις οι οποίες ήδη έχουν αρχίσει. Ανέφερα λίγο τις βασικές κατευθύνσεις, δεν θέλω να επεκταθώ για οικονομία χρόνου. Είναι μέσα στα κείμενα και στις παρεμβάσεις της ΟΤΟΕ, θα μπορούσα να τα αναπτύξω, αν είχαμε χρόνο. Θα πρέπει να πω όμως ότι θα πρέπει να σκύψουμε με ιδιαίτερη προσοχή και να αναζητήσουμε πού μπορούμε να συμφωνήσουμε πάνω σε αυτήν.

Για μας, το ζήτημα προσαρμογής του τραπεζικού συστήματος και ιδιαίτερα των τραπεζών που εξακολουθούν να είναι υπό τον έλεγχο του δημόσιου τομέα και να διατηρούν τον έλεγχο των εργασιακών σχέσεων που εξασφαλίζουν την ανταγωνιστικότητά τους, είναι πολιτικό. Συνδέεται με την ίδια την ύπαρξη και το μέλλον των ελληνικών τραπεζών και τη δυνατότητα χρησιμοποίησής τους σαν μοχλό για την παραγωγική αναδιάρθρωση και την ανάπτυξη.

Συνδέεται και με την ίδια την ύπαρξη και την αξιοπιστία πορείας του ελληνικού πιστωτικού συστήματος που οι εξελίξεις δημιουργούν. Εμάς δεν μας αρκεί το σήμερα. Δουλεύουμε και διασφαλίζουμε το αύριο. Γνωρίζουμε, αν θέλετε, και τις δικές μας εσωτερικές ανάγκες σαν συνδικαλιστικό κίνημα, γνωρίζουμε ότι χρειαζόμαστε ένα πιο δυνατό, πιο αξιόπιστο, πιο σύγχρονο, πιο δημοκρατικό συνδικαλιστικό κίνημα. Τα ζητήματα της ενότητας, της δημοκρατίας, της συμμετοχής στις αποφάσεις της συνδικαλιστικής εκπαίδευσης, της σύνδεσης με το ευρωπαϊκό συνδικαλιστικό κίνημα, προβάλλουν σαν αναγκαιότητα και για μας.

Όπως επίσης και το θέμα της αυτονομίας μας από κομματικές και εργοδοτικές παρεμβάσεις. Και εδώ είναι και μια προειδοποίηση προς όλους, ότι δεν θα τις δεχτούμε. Όμως και η εργοδοσία οφείλει να κάνει τις επιλογές της. Θα προχωρήσει στον εκσυγχρονισμό με αντιπαράθεση με το συνδικαλιστικό κίνημα ή με συμφω-

νία μαζί μας; Ας το επιλέξει. Εμείς έχουμε την άποψη ότι ο εκσυγχρονισμός χωρίς διάλογο και συμμετοχή, χωρίς συμφωνίες που θα καθορίζουν δικαιώματα και υποχρεώσεις, το επαναλαμβάνω αυτό, και το κυριότερο θα εξασφαλίζει την κινητοποίηση όλων για την επιτυχία του, δεν μπορεί να πετύχει, είναι μάλλον μια καταδικασμένη υπόθεση. Και αν κάποιες εμπειρίες σε κάποιες ιδιωτικές τράπεζες ενθαρρύνουν την άλλη άποψη, ας προσέξουν πολύ καλά οι υποστηρικτές της. Και ας το σκεφτούν και μακροπρόθεσμα. Το τραπεζοϋπαλληλικό συνδικαλιστικό κίνημα έχει υποστεί και ήττες, αλλά πάντα έχει βρει το δρόμο για νέες διεκδικήσεις και επιτυχίες και το πολιτικό κόστος, το ευρύτερο πολιτικό κόστος για όποιον επιχειρήσεις την αναμέτρηση μαζί τους, σίγουρα θα είναι πολύ μεγάλο.

Και τέλος, οι εργασιακές σχέσεις και η επιτυχής νέα πορεία των τραπεζών και ιδίως των ελληνικών, αφορούν και πρώτα και κύρια εμάς τους εργαζόμενους, γιατί σε εμάς στηρίζονται και θα στηρίζονται και στο μέλλον. Φυσικό είναι λοιπόν να διεκδικούμε τον πρώτο λόγο. Με αυτές τις σκέψεις και με τη βεβαιότητα ότι και η Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας δεν θα ακολου-

θήσει την πολιτική της προκατόχου της, που ήταν μια πολιτική σύγκρουσης με το συνδικαλιστικό κίνημα, αλλά θα αναζητήσει μέσα από το πρόγραμμα που με ευχαρίστηση ακούσαμε ότι επεξεργάζεται τη συμφωνία, τη στράτευση του δυναμικού, του ανθρώπινου δυναμικού που εκφράζεται μέσα από το Σύλλογο της Εθνικής Τράπεζας ή το Σύλλογο των Ταμειακών. Με την ελπίδα αυτή, θα έλεγα και στο χέρι της είναι να το αποδείξει, εκτιμώ ότι η σημερινή δουλειά αποτελεί την έναρξη και όχι την τελείωση μιας τέτοιας προσπάθειας και από τη δική μας την πλευρά για την προβολή ενός τέτοιου άξονα, μιας τέτοιας πρότασης, μιας τέτοιας κατεύθυνσης, εμείς προετοιμαζόμαστε, εμείς «ανοίγουμε» το πρόβλημα. Η άλλη πλευρά κάνει τις προετοιμασίες της, πολύ σύντομα πρέπει να κληθούμε και οι δύο πλευρές να κουβεντιάσουμε, με επιδίωξη να συμφωνήσουμε. Και αν συμφωνήσουμε, σίγουρα το μέλλον της Εθνικής Τράπεζας μέσα από τα δύσκολα προβλήματα που αντιμετωπίζει και παρά τις νέες προκλήσεις που τις ανοίγονται, δεν θα είναι άσχημο, πιστεύω ότι θα μπορέσει να ανταποκριθεί και θα μπορέσει να παίξει το ρόλο που η ιστορία της και οι προοπτικές της επιβάλλουν. Σας ευχαριστώ.

Παρέμβαση ΕΒΕΑ από τον Πρόεδρο κ. Σταυρίδη

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι. Ευχαριστώ το Σύλλογο των Υπαλλήλων της Εθλικής Τραπεζής της Ελλάδος για την ευγενική πρόσκλησή του στη σημερινή Ημερίδα σας. Καθημερινή είναι η συνεργασία των συναδέλφων - εμπόρων με την Εθνική Τράπεζα και συνεπώς εντονότατο το ενδιαφέρον μας να μάθουμε πώς αντιμετωπίζετε τις προκλήσεις της νέας εποχής.

22 μήνες μας χωρίζουν από την πλήρη οικονομική ενοποίηση με τους 11 εταίρους μας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Χρόνος μικρός για να καλύψουμε την απόσταση που μας χωρίζει από τον τομέα των τραπεζικών υπηρεσιών, χρόνος ικανός, αν με γρήγορους ρυθμούς σχεδιάσουμε και εφαρμόσουμε αυτά που στους υπόλοιπους εταίρους μας σήμερα οι τράπεζες προσφέρουν.

Ο περιορισμένος χρόνος δεν μου επιτρέπει να θίξω το θέμα των διεθνών πιστωτικών εξελίξεων και την ελληνική πραγματικότητα. Θα περιοριστώ στη σημερινή θέση της Εθνικής Τραπεζής, στην πιστωτική αγορά και σε προτάσεις για εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση του ρόλου της Τράπεζας. Η Εθνική Τράπεζα διαθέτει το μεγαλύτερο δίκτυο υποκαταστημάτων στην Ελλάδα και το εξωτερικό και μόνη της καλύπτει περισσότερο όγκο εργασιών από όλες τις άλλες τράπεζες που λειτουργούν στη χώρα μας.

Η οικονομική της επιφάνεια έπρεπε να είναι ισχυρότατος μαγνήτης έλξης πελατών, δυστυχώς όμως η προσφερομένη εξυπηρέτηση γίνεται αδύναμη. Περνώντας το κατώφλι ενός υποκαταστήματος αντικρίζεις το καλαίσθητο σχοινί που σε προειδοποιεί ότι για μια ολιγόλεπτη συναλλαγή, όπως η κατάθεση ενός ποσού,

η ανάληψη χρημάτων, η είσπραξη μιας επιταγής, η πληρωμή ενός γραμματίου, θα πρέπει στη σύγχρονη εποχή της ταχύτητας να διαθέτεις σημαντικό από τον πολύτιμο χρόνο σου, περιμένοντας στη σειρά.

Λύσεις αυτού του απλού θέματος υπάρχουν πολλές και πραγματοποιήσιμες. Η αρμόδια διεύθυνση της Τράπεζας έχει καταξιωμένους υπαλλήλους στο δυναμικό της. Σύντομα ως προτείνει στη νέα Διοίκηση την καλύτερη κατά τη γνώμη της λύση. Η σύγχρονη πρακτική απαιτεί η συνεργασία μεταξύ πελάτη και τραπεζοϋπαλλήλου να γίνεται με αμοιβαία ειλικρίνεια, σε ήρεμο κλίμα και γρήγορα. Το γκισέ δημιουργεί το «διαχωριστικό» των δύο πλευρών. Την απόσταση, τη στιγμή απομάκρυνσης των δύο συνεργαζομένων.

Οι εταίροι μας της Ευρώπης ξεπέρασαν αυτόν τον τρόπο συνεργασίας από χρόνια. Ο επιχειρηματίας, ολόκληρο το πακέτο των τραπεζικών εργασιών του, το συζητά με έναν υπάλληλο, μόνο, σε υαλόφρακτο γραφείο, χωρίς την παρουσία αγνώστων τρίτων ακροατών των επιχειρηματικών του απορρήτων. Ο εξουσιοδοτημένος υπάλληλος της τράπεζας αναλαμβάνει προώθηση του συνόλου των εργασιών, τις κατανέμει στα αρμόδια τμήματα και ο πελάτης ταχύτατα ενημερώνεται για την διεκπεραίωσή του τηλεφωνικώς ή από το τερματικό της τράπεζας που είναι εγκαταστημένο στο γραφείο του.

Η προσέλευση των αποταμιεύσεων των πελατών δεν εξαρτάται πάντα από το ύψος του παρεχομένου επιτοκίου. Αλλά πολύ επηρεάζει η παρεχόμενη εξυπηρέτηση στον μη επιχειρηματία πελάτη, όπως παράδειγμα η πληρωμή

του ενοικίου της κατοικίας του, η πληρωμή του λογαριασμού φωτισμού - ύδρευσης - τηλεπικοινωνιών και βασικά των αγορών του σε αγαθά και υπηρεσίες χωρίς επιβάρυνση, διότι η εξόφληση γίνεται με χρήματα δικά του. Θα τολμήσω να πω ότι σε ορισμένες χώρες της Κοινότητας ο επενδυτής - επιχειρηματίας μελετά, σχεδιάζει με τους επιτελείς του την επένδυση που επιθυμεί με τη συμπαράσταση της τράπεζάς του, ο εκπρόσωπος της οποίας παρέχει κάθε σχετική πληροφορία του τομέα του. Κατά την ειδοποίηση της επενδύσεως, το μεγάλο μέρος των σχετικών διαδικασιών με κρατικούς φορείς αναλαμβάνει εξειδικευμένο προσωπικό της τράπεζας, με λογική αμοιβή και ταχύτητα διεκπεραιώσεως, λόγω πείρας. Σαφές είναι ότι η τράπεζα, γνωρίζουσα σε βάθος την επένδυση, τη χρηματοδοτεί ομαλά με ροή μετρητών ανάλογα με τις πραγματικές ανάγκες. Αναγνωρίζουμε ότι η κρατική παρέμβαση στις τραπεζικές εργασίες αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στον ταχύρυθμο εκσυγχρονισμό των παρεχομένων τραπεζικών υπηρεσιών.

Είναι τελείως εξωπραγματικό το καθεστώς της εγκρίσεως της Τράπεζας της Ελλάδος για τη δημιουργία νέων καταστημάτων, που θα έπρεπε να είναι απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της τράπεζας και μόνο. Η έμμεση παρέμβαση του Δημοσίου είναι τροχοπέδη στον εκσυγχρονισμό του τραπεζικού συστήματος. Ενδεικτικά, το επιτόκιο των ομολόγων του Δημοσίου ουσιαστικά διαμορφώνει το ύψος των επιτοκίων των καταθέσεων.

Εχουμε ένα 8% του συνόλου των καταθέσεων σε δραχμές και συνάλλαγμα σε έντοκα προς 12.5%, 10% στο σύνολο των καταθέσεων σε δραχμές και συνάλλαγμα για ειδικό κεφάλαιο άτοκα, 10% στο σύνολο των καταθέσεων σε δραχμές και συνάλλαγμα για τη χρηματοδότηση των ΔΕΚΟ άτοκα, 35% του συνόλου των καταθέσεων σε δραχμές για επενδύσεις σε έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου με επιτόκιο κατά μέσο όρο 19%.

Η Εθνική Τράπεζα, λόγω της δεσπόζουσας θέσης στην πιστωτική αγορά, πρέπει να προσπαθήσει να συμπίεσει το κόστος του χρήματος που διακινεί και να ελαχιστοποιήσει το άνοιγμα της λαβίδας μεταξύ επιτοκίων καταθέσεων και χορηγήσεων.

Το υγιές εμπόριο απαιτεί από την Εθνική Τράπεζα να γίνει ο σταυροφόρος της εξυγίανσης της εμπορικής πίστης, περιορίζοντας δραστικά, με κατάλληλους χειρισμούς, την κυκλοφορία μεταχρονολογημένων επιταγών οι οποίες στρεβλώνουν την εικόνα της αγοράς, κλονίζουν την πίστη και αποδυναμώνουν το δίκαιο των αξιολογών, αποκρύπτουν την πραγματική καθαρή θέση των εταιριών κατά τη δημοσίευση των ι-

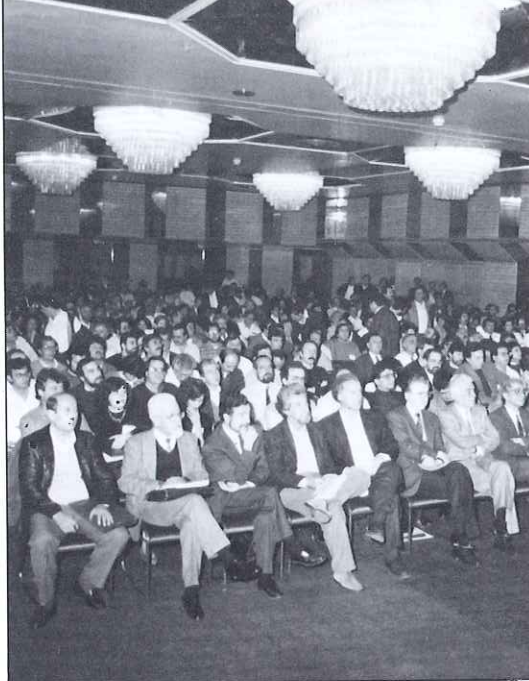
σολογισμών τους, δημιουργούν επιχειρήσεις με πλασματικά ίδια κεφάλαια, επικίνδυνες τις συναλλαγές.

Ο μεγάλος αριθμός των συναλλασσομένων με την Εθνική Τράπεζα απαιτεί μεγάλη επιφάνεια χώρου συναλλαγών. Είναι ευνόητο ότι οι μεγάλες επιφάνειες σε ένα επίπεδο σπανίζουν. Το πρόβλημα επιτυχώς μπορεί να αντιμετωπιστεί με επέκταση καθ' ύψος και σύγχρονο τραπεζικό σύστημα όπως προανέφερα. Ίσως έτσι πλησιάσουμε τη σύγχρονη αντίληψη τραπεζικής συνεργασίας. Κάθε πελάτης έχει τον τραπεζικό του, που τον παρακολουθεί και τον εξυπηρετεί χωρίς καθυστέρηση, με τηλεφωνικό ραντεβού και σε σωστό, αξιοπρεπές περιβάλλον.

Το σημερινό ύψος των επιτοκίων επιβάλλει όπως η Εθνική Τράπεζα εισηγηθεί στην Ένωση Τραπεζών την αδρανοποίηση της υπ' αρ. 27/88 αποφάσεως της ολομελείας του Αρείου Πάγου. Είναι πραγματικό συμφέρον της Τράπεζας η συναλλαγή με εύρος στις οικονομικές μονάδες από την εγγραφή απαιτήσεως επισφαλών τόκων, προβληματικών επιχειρήσεων τις οποίες πολλές φορές τα υψηλά επιτόκια δημιούργησαν, αυξάνοντας το λειτουργικό κόστος και τις καθιστά μη ανταγωνιστικές στο διεθνή χώρο.

Προσωπικά θεωρώ αρνητικό παράγοντα τη συχνή και σε σχετικά μικρά χρονικά διαστήματα αλλαγή των διευθυντών των υποκαταστημάτων, σε σχέση με τις άλλες τράπεζες. Μόλις η ηγεσία του υποκαταστήματος δημιουργήσει τις απαραίτητες ανθρώπινες σχέσεις με τους πελάτες και διαμορφώσει προσωπική γνώμη ώστε με τη δική του αντίληψη ο διευθυντής να προχωρήσει στην ανάπτυξη εργασιών με επιλεγμένες υγιείς επιχειρήσεις, αντικαθίσταται και μένει άνευ αντικρίσματος η προσπάθεια διερεύνησης του κλάδου των πελατών του υποκαταστήματος, με συνέπεια να μέινει ημιτελής η προσπάθειά του να αποδώσει τα μέγιστα, τη στιγμή που ήταν έτοιμος να το πραγματοποιήσει.

Με την παρατήρηση αυτή δεν περιορίζω το σημαντικό ρόλο του υπολοίπου προσωπικού του υποκαταστήματος. Πλην όμως, είναι σε όλους γνωστό ότι ο επικεφαλής δίνει το δικό του στίγμα δράσης. Κυρίες και κύριοι, στην ολιγόλεπτη παρέμβασή μας δεν ήταν δυνατόν να θέσουμε βασικές αρχές για την αντιμετώπιση των προκλήσεων μιας νέας εποχής από την Εθνική Τράπεζα. Προτιμήσαμε να περιοριστούμε σε μια σύντομη καταγραφή των παρατηρήσεων ενός επιχειρηματία πελάτη της Τράπεζας, που σχεδόν καθημερινά διαπιστώνει ορισμένες καταστάσεις οι οποίες, κατά την απόψή μας, μπορούν να διορθωθούν και να βελτιώσουν την εικόνα της Τράπεζας. Σας ευχαριστώ.

Παρέμβαση ΓΣΕΒΕΕ από τον εκπρόσωπο κ. Βασιλείου

Ευχαριστούμε για την πρόσκληση και ευχόμαστε καλή επιτυχία στην Ημερίδα. Κυρίες και κύριοι, είναι φανερό ότι βρισκόμαστε μπροστά σε μια περίοδο μεγάλων αλλαγών σε όλο το επίπεδο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος. Αυτό είναι αποτέλεσμα των μεγάλων αλλαγών, των τεχνικών και οικονομικών που έχουν παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια, κυρίως στον ανεπτυγμένο κόσμο. Μέσα στην καρδιά των αλλαγών αυτών βρισκόντουσαν πάντα οι τράπεζες και γενικά το τραπεζικό σύστημα.

Είναι ότι τα κεφάλαια των τραπεζών είναι κεφάλαια της κοινωνίας, που μη μπορώντας να αξιοποιηθούν ατομικά, συσσωρεύονται στις τράπεζες, οι οποίες εντέλλονται να τα αξιοποιήσουν αποτελεσματικά για την ανάπτυξη της χώρας και για την αποκόμιση οφελών τόσο από τις τράπεζες όσο και από τους καταθέτες.

Δυστυχώς δεν μπορούμε να ισχυριστούμε ότι αυτό το σχήμα λειτουργεί αρμονικά. Οι καταθέτες είναι μόνιμοι χαμένοι, οι τράπεζες ορισμένες φορές είναι και αυτές χαμένες, παράδειγμα η Εθνική με τις προβληματικές και με τις άλλες τις δραστηριότητες που της επιβάλλονταν. Και η ανάπτυξη της χώρας αμφίβολη, αν δούμε με ποιον τρόπο αξιοποιούνται τελικά τα τραπεζικά δάνεια.

Η εξυγίανση αυτού του φαύλου κύκλου δεν μπορεί να προέρχεται από την αύξηση των επιτοκίων των χορηγήσεων που ακολουθήθηκε τον τελευταίο καιρό και που πραγματικά εμάς σαν μικρομεσαίες επιχειρήσεις μας έχει πλήξει. Η εξυγίανση είναι καρπός συνδυασμού της οικονομικής ανάπτυξης και του εκσυγχρονισμού της λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος.

Μέσα στις συνθήκες διεθνοποίησης μάλιστα όπου η μεταφορά κεφαλαίων είναι υπόθεση χρόνου μηδέν, η οικονομική ανάπτυξη είναι προϋπόθεση της συγκράτησης των τραπεζικών κεφαλαίων στη χώρα μας και η σωστή αξιοποίηση αυτών των κεφαλαίων είναι προϋπόθεση της ανάπτυξης.

Είναι φανερό λοιπόν ότι μιλάμε για μια σχεδιασμένη κρατική αναπτυξιακή πολιτική, αν θέλουμε να έχουμε υπόψη μας τους όρους ύπαρξης, τους όρους ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού και της οικονομίας και του τραπεζικού συστήματος. Η Εθνική Τράπεζα, στα χρόνια που προηγήθηκαν, απέκτησε ένα πλεονέκτημα στη χώρα μας. Αποκεντρώθηκε σε όλη την επικράτεια και σφυρηλάτησε ισχυρούς οικονομικούς και συνειδησιακούς δεσμούς με τον πληθυσμό.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, έχοντας την ίδια δομή αποκέντρωσης περίπου με την Εθνική Τράπεζα, έγιναν οι πρώτοι πελάτες της και σήμερα εξυπηρετούνται κατά τον καλύτερο τρόπο σε σχέση με άλλα τραπεζικά ιδρύματα από το δίκτυό της. Αυτό το πλεονέκτημα όχι μόνο δεν πρέπει να χαθεί, αλλά να ενισχυθεί με προσφορά νέων προϊόντων και προσφορά χρήματος και επιτοκίου καταθέσεων με ανταγωνιστικούς όρους. Η χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων αποτελεί σήμερα έναν απαραίτητο μοχλό ανάπτυξης της χώρας. Πώς όμως θα γίνεται αυτή;

Ηδη οδηγούμαστε στην υπονόμηση έως και κατάργηση της 197/78 απόφαση Νομισματικής Επιτροπής, με την οποία δινόταν μια ευνοϊκή χρηματοδότηση στη βιοτεχνία, από την οποία ι-

σοσταθμιζόταν ως ένα σημείο η δυσμενέστερη θέση της στην οικονομία της χώρας. Η ΓΣΕΒΕΕ είναι αντίθετη με την κατάργηση της 197, όμως η απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος εκεί οδηγεί. Σε κάθε περίπτωση, εμείς σαν εναλλακτική λύση προτείνουμε ισοδύναμη ρύθμιση επιδότησης επιτοκίου από τον κρατικό προϋπολογισμό, η οποία θα αντληθεί από την οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή πρέπει να υπάρξει στον προϋπολογισμό κάποιος πόρος ακριβώς για να κατευθυνθεί σε δάνεια προς τη βιοτεχνία και γενικά προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Όχι μόνο προς τη βιοτεχνία, γιατί και το εμπόριο σήμερα πια κάνει επενδύσεις αξιόλογες που είναι απαραίτητες για την οικονομία και πρέπει να επιδοτηθούν, ώστε να μπορέσει να αντισταθμιστεί η δύσκολη θέση στην οποία θα περιέλθουν όταν λειτουργήσουν τα απόλυτα τραπεζικά κριτήρια.

Πρέπει επίσης να παραμείνει η κρατική εγγύηση των βιοτεχνικών δανείων. Από τις ως τώρα καταπτώσεις δεν έχουμε δείγματα ότι οι καταπτώσεις αυτές τελικά ήταν τόσο μεγάλες που να δικαιολογούν την άρση αυτής της εγγύησης. Η ως τώρα δέσμευση του 10% για τη βιοτεχνική χρηματοδότηση πρέπει να πούμε ότι δεν αξιοποιήθηκε στο σύνολό της από τη βιοτεχνία, πρώτα από όλα εξαιτίας της ανυπαρξίας προγραμματισμένης ανάπτυξης, αναπτυξιακής πολιτικής από το κράτος. Πρέπει να πούμε εδώ την απροθυμία των τραπεζών να χορηγήσουν δάνεια προς τη βιοτεχνία, την τάση τους να εκμεταλλεύονται άλλες διεξόδους κατάθεσης αυτών των δεσμεύσεων. Η τάση να χρησιμοποιεί έντονα τα τραπεζικά κριτήρια στη χορήγηση δανείων, το υψηλό κόστος για τις τράπεζες που συνεπάγονται τα πολλά μικρά δάνεια, ήταν ανασταλτικοί παράγοντες για την αξιοποίηση

της 197 και όλων των δεσμεύσεων των τραπεζικών κεφαλαίων, για δάνεια προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Συνέπεια αυτών ήταν να μένουν δεκάδες δισεκατομμύρια αδιάθετα που έφερναν ζημίες στις τράπεζες πολλές φορές και οι οποίες, με φωτογραφικές διατάξεις της τελευταίας στιγμής καλύπτονταν, διατάξεις της Τράπεζας της Ελλάδος συνήθως. Η επιδότηση επιτοκίων νομίζουμε ότι θα λύσει αυτό το πρόβλημα, θα απελευθερώσει τις τράπεζες από την αξιοποίηση των κεφαλαίων της. Ένα μεγάλο πρόβλημα που προκύπτει επίσης είναι αυτό της ολοκλήρωσης της ΕΟΚ. Η ΓΣΕΒΕΕ, για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που προέρχονται από την ενιαία αγορά και την ολοκλήρωση, επεξεργάζεται πρόταση εφαρμογής διαφοροποιημένων πολιτικών σε όλο το επίπεδο της ΕΟΚ.

Διαφοροποιημένη πολιτική για εμάς σημαίνει ότι για κάθε περιοχή, χώρα, κλάδο, τομέα, εφαρμόζουμε μια ειδική πολιτική μέσα στα γενικά πλαίσια της ενιαίας αγοράς, τηρώντας τις αρχές βασικά, μια ειδική πολιτική που αντιστοιχεί στις ανάγκες ανάπτυξης αυτών των τομέων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο μπορούμε να δούμε και την εφαρμογή μιας ειδικής χρηματοδοτικής πολιτικής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε επίπεδο ΕΟΚ και επίσης μια ειδική λειτουργία του τραπεζικού συστήματος στη χώρα μας. Πεποίθησή μας είναι ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και οι τράπεζες έχουν από εδώ και μπρος μια διαλεκτική πορεία συνεργασίας και ανάπτυξης με αμοιβαίο όφελος.

Σε αυτή την πορεία η Εθνική Τράπεζα νομίζουμε ότι μπορεί κάλλιστα να πρωτοπορήσει αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα που ήδη μέχρι τώρα έχει αποκτήσει στο χώρο μας. Ευχαριστώ.

Παρέμβαση Οικονομικού Επιμελητηρίου
από την εκπρόσωπο κα.
Ελπίδα Τσεκούρα

Κύριε Πρόεδρε, καταρχήν θα ήθελα να συγχαρώ τον Σύλλογο Υπαλλήλων Εθνικής Τράπεζας για τη θαυμάσια αυτή πρωτοβουλία του. Επίσης θα ήθελα να τον ευχαριστήσω για την πρόσκληση που έστειλε στο φορέα που εκπροσωπώ, στο Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδος.

Κύριες και κύριοι. Με ανησυχία και βαθιά συναίσθηση ευθύνης μιλάμε όλοι μας για την πρόκληση του 1992. Δηλαδή για την Ευρώπη δίχως σύνορα. Στη δημιουργία της ενιαίας αγοράς του '92 περιλαμβάνεται και η ενιαία μορφή του χρηματοπιστωτικού χώρου. Δύο είναι τα χαρακτηριστικά, της στοιχεία. Πρώτον η πλήρης απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων, που σημαίνει ότι κάθε ευρωπαίος πολίτης θα έχει τη δυνατότητα να επενδύει τα χρήματά του σε όποια χώρα της ΕΟΚ επιθυμεί, σε οποιαδήποτε μορφή επένδυσης, σε οποιοδήποτε νόμισμα, καθώς επίσης και να δανείζεται χρήματα από οποιαδήποτε χώρα και σε οποιοδήποτε νόμισμα.

Δεύτερο στοιχείο η πλήρης απελευθέρωση της παροχής χρηματοπιστωτικών οικονομιών, που σημαίνει ότι κάθε τράπεζα, χρηματοπιστωτικός οργανισμός, επενδυτική εταιρία, θα μπορεί να παρέχει τις υπηρεσίες της σε κάθε χώρα της ΕΟΚ, είτε από την έδρα της είτε μέσω υποκαταστημάτων που θα μπορεί να ιδρύει όπου επιθυμεί. Η παραπάνω εξέλιξη, από τη μια πλευρά θα βοηθήσει στην ισχυροποίηση των δεσμών στον κοινοτικό χώρο ανάμεσα στους οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτικούς φορείς και θα αναδείξει την ΕΟΚ σε μια μεγάλη οικονομική δύναμη στην παγκόσμια σκηνή, από την άλλη όμως η απελευθέρωση στη διακίνηση

των συντελεστών παραγωγής, ανάμεσα στα κράτη-μέλη, θα οδηγήσει αναμφισβήτητα στην όξυνση του μεταξύ των κρατών οικονομικού ανταγωνισμού. Στον ευρωπαϊκό χώρο, η Ελλάδα έχει να αντιμετωπίσει προηγμένες, σύγχρονες και ανταγωνιστικές οικονομίες. Οι συνθήκες ανταγωνισμού που θα προκύψουν από την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και του ενιαίου χρηματοπιστωτικού χώρου θα είναι σκληρές και το γνωρίζουμε όλοι. Θα απειληθεί η βιωσιμότητα των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων, αν ο εκσυγχρονισμός βραδύνει.

Το ελληνικό πιστωτικό σύστημα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα προσαρμογής, σε σχέση με τα δεδομένα του '92, πολύ περισσότερο δε εμφανίζεται ανέτοιμο να αντιμετωπίσει την προοπτική που έρχεται μετά το 1992 για την οικονομική και νομισματική ένωση, με απώτερο στόχο την πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης. Τα αίτια των αδυναμιών αυτών βρίσκονται τόσο μέσα στο ίδιο το χρηματοπιστωτικό σύστημα όσο και έξω από αυτό. Είναι γενικά παραδεκτό ότι η λειτουργία του τραπεζικού συστήματος δεν είναι μόνο πρόβλημα οργάνωσης των ίδιων των τραπεζών, αλλά και πρόβλημα διαμόρφωσης του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο αναπτύσσουν τη δραστηριότητά τους.

Κατά συνέπεια, η βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός του τραπεζικού συστήματος δεν μπορεί να αποτελεί μεμονωμένη επιλογή, αλλά πρέπει να ειπωθεί μέσα στο πλαίσιο του οικονομικού συστήματος της χώρας μας και της δυναμικής του εξέλιξης. Θα πρέπει δηλαδή να αντιμετωπιστούν όλες οι παράμετροι που συνθέτουν τη

σημερινή ελληνική πραγματικότητα. Η πολιτική που ακολούθησε η χώρα μας στο τραπεζικό σύστημα για πολλά χρόνια μετά τον πόλεμο, χαρακτηριζόταν από έντονο κρατικό παρεμβατισμό, από χρήση διοικητικών μεθόδων για τον καθορισμό των επιτοκίων και την κατανομή των πιστώσεων, από προνομιακή χρηματοδότηση ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, με συνέπεια τη διοχέτευση κεφαλαίων σε κλάδους μη παραγωγικούς, από την προνομιακή χρηματοδότηση του δημόσιου τομέα με το σύστημα των υποχρεωτικών δεσμεύσεων.

Ομως, οι μεταπολεμικές συνθήκες έκαναν αδύνατες άλλες επιλογές, μια και η ισχυρή κρατική παρέμβαση κρινόταν απαραίτητη για την ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας. Σήμερα, παρ' όλο που έχουν μεταβληθεί οι συνθήκες τόσο διεθνώς όσο και στο εσωτερικό της χώρας μας, δεν έχει ακόμα επιτευχθεί η αναγκαία προσαρμογή. Το τραπεζικό σύστημα αποτελεί τον κύριο μοχλό της οικονομικής ανάπτυξης. Για αυτό και η αναβάθμισή του έχει ιδιαίτερη σημασία κυρίως για οικονομίες όπως η ελληνική που βρίσκονται σε κρίσιμη αναπτυξιακή φάση.

Η ύπαρξη μιας σύγχρονης τραπεζικής οργάνωσης είναι απαραίτητη για να πραγματοποιήσει η οικονομία μας ικανοποιητικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Εχουμε ανάγκη λοιπόν από ένα ελεύθερο, ευέλικτο και αποτελεσματικό τραπεζικό σύστημα, που να αξιοποιεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της οικονομίας μας και να την καθιστά ανταγωνιστική στο διεθνές στίβο.

Παρά τις προσπάθειες εκσυγχρονισμού που γίνονται τα τελευταία χρόνια, το τραπεζικό σύστημα παρουσιάζει αδυναμίες που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Αυτές είναι εξυγίανση του χαρτοφυλακίου των μεγάλων κρατικών τραπεζών, αναδιάρθρωση και βελτίωσή του. Το θέμα αυτό έχει κύρια σχέση με τις υπερχρεωμένες επιχειρήσεις, που τα τελευταία χρόνια αποτελούν τεράστιο πρόβλημα και τροχοπέδη στην ανάπτυξη των εργασιών των τραπεζών. Αυτές οι επιχειρήσεις είναι ανομοιογενείς, τόσο από πλευράς παραγόμενων προϊόντων όσο και από πλευράς μεγέθους και τεχνολογικής υποδομής. Πράγμα που καθιστά ανέφικτη την ορθολογική διαχείριση του χαρτοφυλακίου.

Για το λόγο αυτό, αφού εξαντληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξυγίανση και βιωσιμότητα αυτών των επιχειρήσεων, θα πρέπει να μεθοδεύεται η μεταβίβασή τους στον ιδιωτικό τομέα.

Δεύτερον, διοικητική και λειτουργική αυτοτέλεια. Θα πρέπει να απαλλαγούν οι τράπεζες από τον ασφυκτικό κρατικό εναγκαλισμό, να ελαχιστοποιηθούν οι παρεμβάσεις των νομισμα-

τικών αρχών, να αρθούν οι πολυάριθμες διοικητικές ρυθμίσεις, να αφεθούν τελικά οι τράπεζες να χαράξουν μόνες τους την πολιτική τους.

Τρίτον, αναθεώρηση της πιστωτικής πολιτικής. Θα πρέπει παράλληλα με τον παραδοσιακό τρόπο χρηματοδότησης να εφαρμοστούν και νέες τεχνικές, όπως δάνεια σε συνεργασία με άλλες τράπεζες, προώθηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης, κάλυψη της έκδοσης μετοχών και ομολογιών από επιχειρήσεις, καθώς και ανάπτυξη διατραπεζικής συνεργασίας.

Τέταρτον, διεθνοποίηση. Συνεργασία με μεγάλες τράπεζες του εξωτερικού, δημιουργία κοινών θυγατρικών με ξένες τράπεζες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Πέμπτον, λειτουργικός εκσυγχρονισμός. Προϋπόθεση για την επίτευξη των παραπάνω είναι ο λειτουργικός εκσυγχρονισμός, που σημαίνει βελτίωση της τεχνολογικής υποδομής, εισαγωγή σύγχρονων μεθόδων πληροφορικής. Η βελτίωση της τεχνολογίας θα έχει σαν συνέπεια τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών και την ταχύτερη εξυπηρέτηση της πελατείας. Εκείνο όμως που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι να δοθεί η βαρύτητα που πρέπει στον ανθρώπινο παράγοντα. Η ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού είναι το κλειδί της επιτυχίας ολόκληρου του τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Διαρκώς αυξάνονται οι ανάγκες για εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού, ώστε να καλύπτει τους νέους τομείς ευθύνης. Τέλος, σημαντική είναι η σωστή και αξιοκρατική αξιοποίηση του προσωπικού, καθώς επίσης και η οικονομική του αναβάθμιση. Με την ευκαιρία θα ήθελα να επισημάνω ότι σημαντικός παράγοντας για τον εκσυγχρονισμό των τραπεζών είναι η εφαρμογή σε όλες τις τράπεζες του κλαδικού λογιστικού σχεδίου τραπεζών, που καταρτίστηκε από το φορέα που εκπροσωπώ, το Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, με εντολή του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Τα πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του είναι πολλά. Η ομοιόμορφη εμφάνιση των λογιστικών καταστάσεων και λογαριασμών παρέχει τη δυνατότητα συγκρίσιμων στοιχείων μεταξύ των τραπεζών. Παρέχει ενιαία πληροφόρηση προς τους εργαζόμενους και τους συναλλασσόμενους. Παρέχει τη δυνατότητα στην κεντρική τράπεζα να έχει ομοιόμορφα στοιχεία για τη χάραξη της πιστωτικής της πολιτικής. Εξασφαλίζει τη διαφάνεια, εξασφαλίζει τη δυνατότητα ταχύτερης διεκπεραίωσης των λογιστικών εργασιών. Διότι δεν θα απαιτούνται πλέον στάδια προσαρμογών, εφόσον θα υπάρχει σχετική ύλη στα πανεπιστήμια.

Ούτε θα απαιτείται επιπλέον ενημέρωση σε περίπτωση μετακίνησης στελεχών από τη μια τράπεζα στην άλλη.

Ηδη οι τράπεζες έχουν ξεκινήσει προγράμματα εκσυγχρονισμού. Μεταξύ αυτών και η Εθνική, για να αναφερθώ και στην ΕΤΕ, κάνοντας χρήση και της δεύτερης ιδιότητάς μου σαν υπαλλήλου της Διεύθυνσης Επενδύσεων. Ελεγα λοιπόν ότι μεταξύ αυτών και η Εθνική, έχει κάνει σημαντικά βήματα προς τις παραπάνω κατευθύνσεις. Θα πρέπει εδώ να σημειωθεί ιδιαίτερα ότι η Εθνική Τράπεζα διαθέτει μεγάλο μέγεθος, ευρύ δίκτυο καταστημάτων, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, πολλές συγγενείς επιχειρήσεις που της εξασφαλίζουν τις καλύτερες προϋποθέσεις προσαρμογής στα νέα δεδομένα, διότι της παρέχουν τη δυνατότητα συνεργασίας με ξένες τράπεζες και δημιουργίας κοινών θυγατρικών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Στόχος θα πρέπει να είναι η δημιουργία μεγάλων τραπεζών με ισχυρή υποδομή, μια και αυτή είναι σήμερα η κοινοτική τάση, η διεύρυνση των εμπορικών συναλλαγών, η προσέλκυση επενδύσεων στη χώρα μας και η εισροή ξένου συναλλάγματος. Για αυτό η Εθνική θα πρέπει να αξιοποιήσει στο έπαρκο το συγκριτικό της αυτό πλεονέκτημα. Θα πρέπει όμως ταυτόχρονα να συντομεύσει τις διαδικασίες για τη βελ-

τίωση της ποιότητας του Χαρτοφυλακίου της σε σχέση με τις υπερχρεωμένες επιχειρήσεις.

Για την εκποίηση των μη χρησιμοποιούμενων ακινήτων που διαθέτει, ώστε να μην δεσμεύει κεφάλαιά της. Για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό της. Για την παροχή καλύτερης εξυπηρέτησης στο κοινό με την εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Για την αποβολή του απρόσωπου χαρακτήρα στην εξυπηρέτηση της πελατείας. Για τη σωστή και αξιοκρατική αξιοποίηση του τεράστιου και αξιόλογου έμψυχου υλικού που διαθέτει. Για την παροχή κινήτρων στο προσωπικό.

Η ΕΤΕ ήταν και είναι το μεγαλύτερο πιστωτικό ίδρυμα στη χώρα μας και μπορεί με την κατάλληλη, αλλά κυρίως έγκαιρη προετοιμασία, να εξακολουθήσει και στο μέλλον να αποτελεί το μοχλό της ελληνικής οικονομίας. Τελειώνοντας, θα ήθελα να τονίσω ότι βασική προϋπόθεση για την προσαρμογή του τραπεζικού συστήματος στις συνθήκες του '92 είναι η αλλαγή της νοοτροπίας του κρατικού παρεμβατισμού που χαρακτηρίζει τη χώρα μας μέχρι σήμερα.

Τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να αποκτήσουν τη δυνατότητα να λειτουργήσουν στα σύγχρονα πρότυπα των ελευθέρων αγορών και των καθεστώτων ανταγωνιστικής δράσης, απαλλαγμένα από οποιαδήποτε κρατική προστασία. Σας ευχαριστώ.

Δευτερολογία του Προέδρου του Δ.Σ. του ΣΥΕΤΕ Δημ. Κουσελά

Αρχικά, όπως είπαμε, εκείνο που πρέπει να διαπιστώσουμε, το πρώτο που έγινε σήμερα με τη σημερινή Ημερίδα είναι ότι ανοίξαμε ουσιαστικά το διάλογο πάνω σε ένα ζήτημα το οποίο είναι πάρα πολύ σοβαρό, δεν αφορά μόνο την κατάσταση και το μέλλον της Εθνικής Τράπεζας, αλλά αφορά συνολικότερα τις οικονομικές εξελίξεις στον τόπο μας, από τη στιγμή που είναι γνωστό ότι η Εθνική Τράπεζα έπαιξε, παίζει, αλλά και θα παίζει ουσιαστικό ρόλο, καθοριστικό ρόλο σε αυτές τις οικονομικές εξελίξεις.

Πιστεύουμε λοιπόν ότι μέσα από τη σημερινή διαδικασία, που υπήρξε ένας πλούσιος προβληματισμός πάνω σε μια σειρά από ζητήματα που ξεκινάνε από το θέμα συνολικότερα της νομισματικής πολιτικής στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ενοποίησης και κατέληξαν και καταλήγουν σε συγκεκριμένες προτάσεις, αυτός ο διάλογος λοιπόν που ξεκίνησε, πρέπει και είναι αναγκαίο να συνεχιστεί.

Το δεύτερο που πρέπει να σημειώσουμε είναι ότι οι προτάσεις οι οποίες ακούστηκαν, θα αποτελέσουν αντικείμενο μελέτης από πλευράς του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου, έτσι ώστε αυτές τις απόψεις, τις οποίες εμείς μέσα από τη μέχρι σήμερα εμπειρία μας εκφράσαμε, να μπορέσουμε να τις εμπλουτίσουμε, να μπορέσουμε να τις τεκμηριώσουμε περισσότερο για να συνεχίσουμε αυτή τη διαδικασία του διαλόγου που σήμερα ανοίξαμε.

Το τρίτο σημείο είναι ότι πιστεύουμε ότι αυ-

τός ο διάλογος θα πρέπει να συνεχιστεί σε δύο κατευθύνσεις. Ενα, όσον αφορά τη Διοίκηση της Τράπεζας και θέλουμε να πιστεύουμε ότι η νέα Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας θα σκύψει με προσοχή πάνω σε αυτό το ζήτημα. Είχαμε προβλήματα με την προηγούμενη Διοίκηση, είναι γνωστά. Θα συνεχίσει ένας ουσιαστικός διάλογος, γιατί πιστεύουμε ότι ο στόχος όλων πρέπει να είναι το πώς η Εθνική Τράπεζα θα μπορέσει μέσα από τους καλύτερους όρους να ανταποκριθεί στις σύγχρονες προκλήσεις. Αυτό φάνηκε ότι ζητάνε και οι εργαζόμενοι και ο Σύλλογος αλλά και όλοι οι φορείς οι οποίοι συμμετείχαν σήμερα εδώ.

Επίσης ο διάλογος, από πλευράς του Συλλόγου, θα συνεχιστεί και με τους εργαζόμενους. Ανοίξαμε και ένα ζήτημα σε ολόκληρο το δίκτυο, συμμετείχαν και στελέχη και απλοί συνάδελφοι σε αυτή τη διαδικασία. Θα συνεχίσουμε το διάλογο και στη Γενική μας Συνέλευση αλλά και μετά, με Γενικές Συνελεύσεις και άλλους τρόπους και διαδικασίες δικούς μας στα καταστήματα, έτσι ώστε να μπορέσουμε να έχουμε τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα. Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους εκείνους οι οποίοι ήρθαν και μας τίμησαν με τη σημερινή τους παρουσία και βοήθησαν στην κατεύθυνση που είπαμε, καθώς και εκείνους που για συγκεκριμένους λόγους δεν μπόρεσαν να παρευρεθούν και είχαν κληθεί σε αυτή την υπόθεση. Σας ευχαριστούμε πολύ.